

Csatornánál Bellengésnél.....	43	Shakespeare 'A hogy felszük- ezimű vígjátékából (2 kép) ..	4	Az Augusztus-alap terített asztal kiállításáról (3 kép) .....	13	Jegyezzünk a VIII. magyar hadi- kölesőre .....	28
Tábori autómobilosok (5 kép) ..	46	Ukránia tervbe vett határai ..	6	Szomorj Dezső 'II. József csá- szár' című drámája a Nemzeti Színházban (4 kép) ..	15	Farkas Imre 'Túl a nagy Krivá- noms' című operettje a Fő- városi Nyári Színházban (2 kép)	30
A versaillesi haditanács.....	48	Az ukrán nemzeti zímmer ..	6	Radnai Miklós 'Az infánsno szüle- tésnapja' című zenés néma- játéka az Operaházban (2 kép)	18	A régi Mária Terézia-tallér ..	39
Magyar katonák visszatérése az olasz frontról (2 kép) ..	50	A zaporogi kozákok tábora és radája (2 kép) ..	7	Hevesi Sándor 'Görögúz' című vígjátékából ..	19	Az új tallér, melyet az olaszok verettek ..	41
Aérodrom, melyről a tengeri re- pülőgépek felszálltak ..	52	Emléknap a Kisfaludy-Társaság febr. 10-iki ünnepi lakomájáról ..	7	A kékszakállú herceg vára az Operaházban ..	22	Plotow 'Stradella' című operája a Városi Színházban (2 kép)	43
A német hadiflotta átadása (2 kép) ..	52	A bresztlitovszki ukrán békeok- mány zárószóiról ..	8	Jókai Mór 'Köszívű ember fia' a Magyar Színházban (3 kép)	23	'Élet az omszki foglytáborban' című közleményhez (12 kép)	47
A leigázott Magyarország (4 kép)	52	Kossuth Lajos kocsija, melyben 1849-ben az országból mene- kült ..	12	A 'Gyóni Gézaról' című közle- ményhez (6 kép) ..	25	'A világtörténet színeiben' című közleményhez (10 térkép) ..	51
VII. Vegyes tárgyak, illusztrációk, térképek, hasonmások, stb.		A Szurmaj Sándor honvéd-alap jelvénye ..	12	A 'Krisztus' című passziójáték a Városi Színházban (2 kép)	28	A forgandó szerencse. Márton Ferencz rajza ..	52

B) SZÖVEG.

1. Regények, elbeszélések.	Lap	A vojevni nacsulnik. Irta dr. Bo- kor Ervin ..	Lap	Vargha Gyula: Eltűnt a nyár ..	Lap	6. Tárcazacikkek, napi érdekü közlemények.	Lap
Egy falusi kisasszony története. Regény. Irta Szemere György 2	354	Nem jól van. Elbeszélés. Irta Kérbész István ..	578	Gyorsvonat ..	163	Székel Bertalan rajzainak kiállítá- sása ..	4
A haragcsok. Elbeszélés. Irta Balázs Sándor ..	6	Tévedés. Elbeszélés. Irta Zsoldos László ..	590	A hó ..	245	Fehér zászló. Széllősi Zsigmond	7
A kópé. Regény. Irta Arnold Bennett. Fordította Németh Langheim Irma ..	10-378	Szókés a szibériai foglytáborból. Dr. Bokor Ervin ..	600	Vértessy Gyula: Alvó legények a táborban ..	563	Hatvány Ferencz és Hatvány Kriszta kiállítása az Ernst-mu- zeumban ..	20
Az én kis Blittz-em. Irta Bár- sony István ..	22	A bécsi út. Elbeszélés. Irta Szini Gyula ..	602	Zoltán Vilmos: Szemek ..	699	Benyomások. Széllősi Zsigmond	39
Körben járnak az emberek. El- beszélés. Irta Ujvári Péter ..	38	Páter Brown, a jámbor detektív. G. K. Chestersohn kalandos történetei ..	604-710	Egy betű. Elbeszélés. Irta Lakat- os László ..	555	Színház 52, 70, 136, 180, 198, 229, 276, 292, 356, 565, 588, 664	71
A polgármesterné. Balázs Sándor Házmaster néni. Elbeszélés. Bán Ferencz ..	54	Utások. Elbeszélés. Irta Nagy La- jos ..	651	A 'Vadgálambpörbőz'. Irta Bár- sony István ..	261	A bujdosó farsang. Széllősi Zs.	71
Férfibéke és asszonybéke. Irta Pekár Gyula ..	134	Elet az omszki foglytáborban. (Képekkel). Váry Rezső ..	654	Éjjeli beszélgetés. Elbeszélés. Irta Balázs Sándor ..	606	Antik plasztikai gyűjtemény a szépművészeti muzeumban.	72
A halott leány arcképe. Elbe- szélés. Irta Berkes Imre ..	150	Éjjeli beszélgetés. Elbeszélés. Irta Balázs Sándor ..	606	Lezuhantak. Elbeszélés. Irta Uj- vári Péter ..	678	Hekler A. ....	102
Hindu tanulmányok. Elbeszélés. Irta Lakatos Géza ..	160	Balra néz. Elbeszélés. Irta Zold- os László ..	688	A harminczéves lány. Elbeszélés. Irta Berkes Imre ..	703	Nők a hadseregben ..	103
Debreczeni korszak. Elbeszélés. Irta Farkas Imre ..	182	A fonál. Elbeszélés. Irta Balla Ignác ..	244	A káplán és az édes anyja. El- beszélés. Irta Jakab Odón ..	262	Angol foglytáborokban ..	116
Két kis történet. Elbeszélés. Irta Lakatos László ..	196	A gyantás jegyzék. Elbeszélés. Irta Zöldi Márton ..	326	Szeretlem ébredése. Elbeszélés. Irta Bán Ferencz ..	342	Eldurulás. Széllősi Zsigmond	132
Az ember marad a régi. Elbeszé- lés. Irta Bán Ferencz ..	214	Az ott Reims, a mi ég. (Pierre Lotti cikkek). Elbeszélés. Irta Bárcsai-Fehér Géza ..	374	Odakünn süt a nap. Regény. Irta Berkes Imre ..	370-550	Művészek otthonukban:	
Bölcsődal. Elbeszélés. Irta Szini Gyula ..	230	Ífúság. Elbeszélés. Irta Lakatos László ..	392	Megátkozott szeretlem. Francia regény a 'Szeretlem az én bünöm' szereplőjéről ..	394-592	Székelyhíd Ferencz dr. és Mar- schalkó Rózi (képekkel) ..	137
A fonál. Elbeszélés. Irta Balla Ignác ..	244	A szimulans. Elbeszélés. Irta Földi Mihály ..	407	A kásahagyma tul. Elbeszélés. Irta Balla Ignác ..	422	Pállya Czelesztin műtermében (képekkel) ..	200
A káplán és az édes anyja. El- beszélés. Irta Jakab Odón ..	262	A sóséri eset. Irta Bárcsai István A fenevad. Elbeszélés. Irta Zold- os László ..	446	Csendes otthon. Elbeszélés. Irta Lampérth Géza ..	458	Róna József műtermében (képekkel) ..	372
Palotás. Elbeszélés. Irta Farkas Imre ..	278	Eveline. Elbeszélés. Irta Lakatos László ..	469	Az átok meg a talyog. Elbeszé- lés. Irta Oldh Gábor ..	481	Lányi Dezső műtermében (ké- pekkel). Kovács Lydia ..	691
A tanyai menyasszony. Elbeszé- lés. Irta Zoldos László ..	294	Az átok meg a talyog. Elbeszé- lés. Irta Oldh Gábor ..	481	Egy rossz óra. Elbeszélés. Irta Balázs Sándor ..	506	A béke nyomai ..	164
Utolsó kísérlet. Elbeszélés. Irta Berkes Imre ..	308	A szimulans. Elbeszélés. Irta Földi Mihály ..	407	A szántalmas. Elbeszélés. Irta Schöpfung Aladar ..	528	Deák-Ebner Lajos kiállítása (ké- pekkel) ..	165
A gyantás jegyzék. Elbeszélés. Irta Zöldi Márton ..	326	Az árvíz. Elbeszélés. Irta Maj- lényi György ..	541	Az ós-szörny. Elbeszélés. Irta Barta Lajos ..	554	Magyar írók otthonukban: Pekár Gyula önmagáról ..	196
Szeretlem ébredése. Elbeszélés. Irta Bán Ferencz ..	342	Pünkösdi prédikáció. Regény. Irta Havas Gyula ..	562-714	Hangulatok. Elbeszélés. Irta Bár- sony István ..	564	Tavaszi tárlat (képekkel). Háború után ..	212
Az ott Reims, a mi ég. (Pierre Lotti cikkek). Elbeszélés. Irta Bárcsai-Fehér Géza ..	374	Hangulatok. Elbeszélés. Irta Bár- sony István ..	564			Kártyások és játékosok ..	231
Odakünn süt a nap. Regény. Irta Berkes Imre ..	370-550					A magyar királyi országos levél- tár új palotája. Dr. Lampérth Géza ..	246
Ífúság. Elbeszélés. Irta Lakatos László ..	392					Új élet — régi tűz ..	260
Megátkozott szeretlem. Francia regény a 'Szeretlem az én bünöm' szereplőjéről ..	394-592					A hónap erkölce ..	295
A szimulans. Elbeszélés. Irta Földi Mihály ..	407					Népünk ismereteinek gyarapodása	312
A kásahagyma tul. Elbeszélés. Irta Balla Ignác ..	422					Az új pénz ..	341
A sóséri eset. Irta Bárcsai István A fenevad. Elbeszélés. Irta Zold- os László ..	446					A kékszakállú herceg vára ..	350
Csendes otthon. Elbeszélés. Irta Lampérth Géza ..	458					Az aranytermő deszkák ..	375
Eveline. Elbeszélés. Irta Lakatos László ..	469					Nyaralás. Széllősi Zsigmond ..	404
Az átok meg a talyog. Elbeszé- lés. Irta Oldh Gábor ..	481					Hazafiság és üzlet ..	406
Egy rossz óra. Elbeszélés. Irta Balázs Sándor ..	506					A királyi pár a pozsonyi ünnepen	435
A szántalmas. Elbeszélés. Irta Schöpfung Aladar ..	528					Magyar internáltak élete a Jeges- tenger mellett (képekkel). Enyedy Barnabás ..	445
Az árvíz. Elbeszélés. Irta Maj- lényi György ..	541					Omszk (képekkel). Váry Rezső ..	519
Az ós-szörny. Elbeszélés. Irta Barta Lajos ..	554					Ködben ..	529
Pünkösdi prédikáció. Regény. Irta Havas Gyula ..	562-714					Rudnay Gyula és Pásztor János kiállítása (képekkel). Farkas Zoltán ..	530
Hangulatok. Elbeszélés. Irta Bár- sony István ..	564					Egy régi kulturház pusztulása Temesvárott (képekkel). Lovas Imre ..	540



I. SZÁM. 1918. (65. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. BUDAPEST, JANUÁR HÓ 6.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11. Egyes szám ára 80 fillér. Előfizetési feltételek: Egészévre — 40. korona. Félévre — 20. korona. Negyedévre — 10. korona. Külföldi előfizetésekre a postailag meg- határozott viteldij is eszolandó.



1. Kamenov. — 2. Joffe, az orosz küldöttség elnöke. — 3. A. Bicenko asszony. — 4. Altwater ellentengernagy. — 5. Lipsky vezérkari százados. — 6. Karachan, az orosz küldöttség titkára. — 7. Fokke alvezéres. — 8. Zeki pasa, a török meghatalmazott. — 9. Méry Kajetan osztrák-magyar nagykövét. — 10. Lipót bajor herceg. — 11. Hoffmann tábornok, vezérkari főnök. — 12. Gantchev ezredes, a bolgár meghatalmazott. — 13. Horn tengerész kapitány. — 14. Hoy vezérkari százados. — 15. Brinkmann vezérkari őrnagy. — 16. Kameke őrnagy. — 17. Rosenberg kapitány. — 18. Mirbach őrnagy. — 19. Dolive-Dobrowolsky.

A FEGYVERSZÜNETHI TÁRGYALÁSOK BRESZT-LITOVSKBAN. LIPÓT BAFOR HERCEG, A KELETI ARCZVONAL PARANCSNOKA ALÁIRJA A FEGYVERSZÜNETHI SZERZŐDÉST. — Buda felvétele.

# EGY FALUSI KISASSZONY TÖRTÉNETE.

REGÉNY. — IRTA SZEMERE GYÖRGY.

## I. Leánykérés a palotán.

Zitás tiszteletes szerencsétlen időben érkezett meg a palotába. A kegyelmes urat éppen akkor nyaggatta legdühösebben ifjúkori bűneinek számonkérő széke: a köztvény.

Várday Zsigmond gróf öccselenciája ötvennégy éve ellenére legény volt a talpán, ha sütött a nap s száraz volt a levegő, de ködben, fagyban, midőn lábába bújta az inat-szaggató s csontjait hasogató láthatatlan manók: összenyikkant, mint a repedt dűda. De nem némult el, mint eme pörül járt hangszerszám, sőt annál hangosabb lett. Zsembelt, morgott, káromkodott, mint egy közhúszár...

Nem egyedül érkezett Zitás tiszteletes: a kegyelmes úr parancsára magával hozta leányát, Borsit is.

A tiszteletes sárge és ráncos volt mint a kuruczok eszmája, csak a foga volt fekete az erős nikotin-páztól, a mit örökké szortyogó pipájában termelt. Boreni ellenben rózsás volt, mint a hasadó hajnal, finom és cseszés, akár egy hajas francia baba. A vén kegyelmes ennek okából mindig Babettének szólította.

Márton tiszteletes bokáig érő zsimóros kálomista kafftánjában s Borenika jóval rövidebb jukkeres viganójában kissé elfogódottan feszengtek a múzeum-utcai Várday palota halljában, a hova őket Sámuel úr a főkomornyik betesékelte.

A vizslaszimatű tiszteletes leszagolta a Sámuel úr orráról az ura köztvényes állapotát.

— Mérges a kegyelmes úr?

— Úgy van: öccselenciájának rossz kedvének méltóztatik lenni.

— Igen mérges?

— Igen rossz kedvének méltóztatik lenni; legszívesebben azt tanácsolnám tiszteletességnek s Babette kisasszony öngyűségének: tűnjenek el szobáikba s ne mutakozzanak addig, míg alább nem hagynak a köztvényes mizeriák.

Mondván meghajította magát a lordképű szolga s felmosogatta a falusi vendégeket a második emeletre.

— Ez itt a tiszteletes úr szobája, emez mellette öngyűségé.

Boreni belibbent kijelölt selyempih és félszékbe, kezesen és pajkosan, mint egy evetke. Egy merész, finom lábkirát a kellesnél sokkal sürűbben eláruló piruettel rádobta magát a kanapéjára s karsú özmettet megmibálta annak rugóin.

— Jaj apa, de gyönyörű itt minden! Jesszusom, Máriám, mindjárt meghalok!

Sámuel úr kegyesen mosolygott, Zitás papa ellenben összeráncolta homlokát s felhúzta az orrát.

— Ne izélj, te ostoba jány! Mit helytelenkedsz? Igazítsd meg a szoknyádat.

Boreni idáig nem vette észre, hogy felesűszott a kabátka, hát nem volt miért restelkednie; ám most, hogy apja figyelmeztette a balcsere, fülig pirult. Kivágott fényhámos cipelőbe bújított lábcskáját maga alá kapta a kanapéra s égő arczát eltakarta mindkét kezével. Igen szégyelte magát a komornyik úrtól.

— Jaj, Sámuel úr!...

A fegyelmezett főúri szolga arczáról erre legott eltűnt az iménti bizalmas mosoly, illetve ezermóniás kedvességé változott.

— Parancsolnak valamit uraságtok? Semmit? Engedelmezzek távozom s Teréz kisasszonyt fogom szolgálatukra förendelni.

Csoszantott, bókolt s úgy eltűnt, mintha egy színházi súlyesztő nyelte volna el.

Tiszteletes úr átkándált leánya hálószobájába maga szobájába. Mielőtt elhelyezkedett volna benne, körülhordozta vizsga tekintetét s pisze orrát a mennyezetet, a falakat, a bútorzatot. Miként a vizsla, ha degen helyre kerül. Aztán apróka röhintésekkel kifejezést adván a megtapasztalt fényfűzésen való bámulatának, le-

terdelt koczkás vászon paktáskájához s kivette belőle a kostókat és pipát. Rágyújtott s beleült egy bókarcoskébe, azaz eleinte csak a szélére, apránként fészkelődött el benne, egyet-egyét lökve magán minden szippantás után. A végén úgy belesüppedt, mintha örökre bele akart volna olvadni. Öt percz alatt végképp megszokta s egész természetesen találta a szibarita luxust: kéjesen nyögdecselve ontotta magából a pipafüstöt, oly sűrű s kétcs illatú felhőt bodorítván maga köré, hogy Danaë az egyik s Fornarina a másik falon kénytelenek voltak megintorgatni havanna illathoz szokott finnyás orrukat. Am rájuk sem hederített Zitás úr: otthon volt, mint eszika a házában. Rádörgött leányára, (a ki a benyíló szobában mint valami kényes fehér ezica mcsgotta, nyalogatta magát) akkora hanggal, mint Jupiter, mikor az Olimpusról az emberiséget regulázta.

— Fruska he, ide gyere!

— Tessék, édesapám.

— Húzd le a csizmámat: szorít.

Boreniknak volt annyi esze, hogy ne teljesítse apja parancsát.

— Nem lehet, édesapám, mert mi lesz, ha az öreg kegyelmes ránk talál rontani; nem vagyunk otthon...

Az öreg kegyelmes nem rontott rá Zitásékra, de azért nem maradtak ők meglepetés híján. Az öreg kegyelmes helyett egy ifjú ténusz robbant be a tiszteletes szobájába. Váratlanul, kopogtatás nélkül, szemtelenül, mint egy zöld jószág.

— Ásszolgálja! Igaz, hogy eljött Borenika is? Igen fujtatott, meglátszott rajta, hogy szaladt.

A tiszteletes úrnak azonban csöppet sem volt sürgős a más dolga. A flegmás bácsi mindenekelőtt lemérté kétszer-háromszor a szeles apró gavallér testhözát szúrós két szemével, száját csak azután nyitotta ki. Akkor sem a kérdésre válaszolt először, a véleményét formálta meg vendégéről.

— Sületlen bibasz vagy, halod-e Jani, az is maradsz.

— Dejszen, Marci bácsi — tiltakozott az ifjú fehérhajbis gavar egyéni méltósága ílyetén megsértése ellen, — most már nem paczkázhat velem, hiszen megmutattam... doktor vagyok, asszisztens vagyok, fényes jövő áll előttem.

— Mit csináljak? beszélni bácsikám!

— Én tanítalak kurizálni, szamárt!

— De mikor magamtól nem tudok a Borenikából kiigazodni.

Zitás úr belesuhintotta a levegőbe.

— Eh, minden né egyforma; a szoknyának imponálni kell. Bizonyítsd be a lányoknak, hogy legény vagy a gáton, valami hőstettel felejtésd el vele a kurta termetedet.

— Hőstettel?

— Köss bele valakibe s vagdald össze, ha párba kerül a sor.

A kis doktor tágranyitotta golyóbis szemét.

— Egy pap ad nekem ilyen tanácsokat?

— Ismét csak vállalt vont a szatirképp tiszteletes.

— Jány kell nekem vagy malasz? Ha a jány kell, egyéb tanáccsal nem szolgálhatok.

Balik úr nemes elzántsággal kivágta a mellét.

— Hászé jól van: én nem skrupulizálok: még ma agyonütök valakit...

Praktikus atyafi volt, a tiszteletes nem igen szerette az öcsését, de vőnek szívesen vállalta volna, mert vagyonos fiú volt s pedáns rendben tartotta a szénáját: leánya sorsát nyugodt lelkiismerettel bírhatta volna rá. Szíve ellenére azonban, egy rideg érdekhátságába nem akarta egyetlen gyermekét belekényseríteni. De bizonytalan böles élettapasztalataiban. Majd kitánítja a kismelk legényt úgy, hogy leánya Apollónak fogja nézni. Nem baj, ha egy-két oldalbordája rámegegy is. Koczkatasson az eb-

Az asszisztens úr elszomorodott.

— Borenika, miért bántasz engemet?

— Ki bánt, te fura?

— Fura, fura, — motyogta magában, de azért hallhatóan Balik, — persze fura vagyok neked... Marci bácsinak is... mindenkinek. Mert kicsi vagyok és csunya... a szívemet, a tudásomat pedig nem értékelik az emberek.

A kis leány megsajnálta a szomorú fiút.

— Dehogy nem, Jani, — mondta nagyon komolyan — én tudom, hogy értékes ember vagy... én nagyrabecsüllek téged.

— Nagyrabecsülsz! — Persze, persze: nagyra-becsülsz, haha.

Boreni haragosan toppantott a lábával.

— Most meg már az sem tetszik neked? Talán nyakadra ugorjam, vagy a tenyeremen hordozzalak? Jajh, de temérdek baj van veled.

— Ne maznalkodjál az ebugattal! — reccsenett bele a tiszteletes úr a fiatalok kedvzajlásába. — Húzd ki a girinczedet, keményítsd meg a szívedet s ne nyafogj ott, a hol az igazi férfi követel — oktatta a gyámoltalan fiút, aztán a leányára hujjantott rá: — mars a szobádba, te csitri, szóm van ezzel a bádoggatonával... aztán nem hallgatózál, mert levágom azt a kondri hajadat.

Boreni szívesen engedelmeskedett. Betette maga után az ajtót s folytatta, a hol elhagyta, a eziczmálkodást. Szörnyen hiú kis portéka volt.

Tiszteletes úr ellenben nekiment a kis doktor-nak, még pedig a lehető legrövidebb úton.

— A jány kéne neked, ugyi?

Az egyetemes orvos tudor úr fülleg pirult.

— Igenis, istállom, — hebegte — fényes jövő áll előttem... Huszonnyolcvéves létémre asszisztens vagyok...

Zitás úr leintette a dicsekedést.

— Süsd meg a tudományodat: azzal legfeljebb beteg embereket lehet meggyógyítani, egy egészséges leány meghódítására egyéb virtusok kellene.

Nini, hisz ez formális buzdítás. A kis doktor akkorát csudálkozott, hogy nyitva fejeztette a száját.

— Hát maga nem ellenzi, Marci bácsi, édes jó Marci bácsikám?

— Az öreg úr vállalt vont.

— Nem, de csak azért, mert igen nehéz egy ilyen szemészúró macskát megörizni.

— Mit csináljak? beszélni bácsikám!

— Én tanítalak kurizálni, szamárt!

— De mikor magamtól nem tudok a Borenikából kiigazodni.

Zitás úr belesuhintotta a levegőbe.

— Eh, minden né egyforma; a szoknyának imponálni kell. Bizonyítsd be a lányoknak, hogy legény vagy a gáton, valami hőstettel felejtésd el vele a kurta termetedet.

— Hőstettel?

— Köss bele valakibe s vagdald össze, ha párba kerül a sor.

A kis doktor tágranyitotta golyóbis szemét.

— Egy pap ad nekem ilyen tanácsokat?

— Ismét csak vállalt vont a szatirképp tiszteletes.

— Jány kell nekem vagy malasz? Ha a jány kell, egyéb tanáccsal nem szolgálhatok.

Balik úr nemes elzántsággal kivágta a mellét.

— Hászé jól van: én nem skrupulizálok: még ma agyonütök valakit...

Praktikus atyafi volt, a tiszteletes nem igen szerette az öcsését, de vőnek szívesen vállalta volna, mert vagyonos fiú volt s pedáns rendben tartotta a szénáját: leánya sorsát nyugodt lelkiismerettel bírhatta volna rá. Szíve ellenére azonban, egy rideg érdekhátságába nem akarta egyetlen gyermekét belekényseríteni. De bizonytalan böles élettapasztalataiban. Majd kitánítja a kismelk legényt úgy, hogy leánya Apollónak fogja nézni. Nem baj, ha egy-két oldalbordája rámegegy is. Koczkatasson az eb-

ugatta, ha szép feleséget akar. Valamikor sárospataki theologus korában szöges kerítésen át, sőt nem egyszer a kémenyen át tört be azokba a házakba, a melyekbe számára tilos volt a bemenet világos nappal, pedig többnyire csak holmi szolgáló leányokról volt szó s még sem habozott soha. De meg is kapta merészsége jutalmát csaknem mindig: bomlottak utána a leányok, pedig alighanem még esopákabb volt, mint Balik.

Éppen abban furkált a tiszteletes feje, hogy adja be tanítványának ifjúkori épületes szerelmi kalandjait, a nélkül, hogy papi méltóságán nagyobb esorbát ejtene, midőn ajtaja előtt a folyosón megszólalt Sámuel úr s össze-vissza zavarta czirkulusait.

— Bocsanat, bemegetek?

— Tessék.

— A kegyelmes gróf úr látni óhajta az urakat...

A pap megköszörülte torkát, a doktor meghuzigálta testhez álló redengotját s zsebendőjével megpaskolta poros cipőjét.

— Méltóztassék sietni, — sürgette a komornyik a kihallgatásra rendelt áldozatokat, — a kegyelmes úr nem szereti, ha várják.

— Hiszen szaladunk — mondta a tiszteletes, — eredj előre, Jani.

Jani nem akart előre menni.

— Ecclesia praecedit — állította — különben is — tette hozzá — magára van szüksége a kegyelmes úrnak, én csak véletlenségből pottyantam ide.

— Gyáva fizető — szidta az öreg úr a fiatal, aztán elszántan követte a komornyikot.

— Sámuel úr!

— Tessék parancsolni?

— Tulajdonképpen mért hívatott fel a kegyelmes úr Várdáról? S miért rendelte fel a leányomat is?

— Isaládi tanács lesz, — válaszolt Sámuel kegyelmes hangon.

Nagyt nézett a pap.

— Mi szükség van rám a családi tanácsban s mit akarnak a leányomtól?

— A kegyelmes gróf úr — válaszolt a diszkret főszolga készségesen — abban a hitben méltóztatik lenni, hogy tiszteletességénél van az ész.

— És a leányom?

— Ó nagyságával külön terve van öccselenciájának.

— Tervei? Miféle tervek?

Sámuel úr titokzatosan mosolygott.

— Nagy tervek! Óriási szenzáció... többet egyelőre nem mondhatok.

— Bocsanat, — avatkozott bele a hátul kullogó doktorka a párbeszédbe, — bocsanat, de nekem tudnom kell, mit akarnak az én menyasszonyommal.

— Nono, még nem a menyasszonyod! — torkolta le a tiszteletes — ha a kegyelmes gróf úr terve külön lesz, mint a tiéd, ahhoz állunk.

— Ejnye, Marci bácsi!

— Elsápadt a szerelmes fiú. Valami távoli sejtetem minden vért szívébe kergette. Összeszorította öklét s elhatározta, hogy nem tágit a leánytól, ha ketté fűrészelik is. Balik általában a mulaj ember benyomását tette egész környezetére, pedig nem volt az. Csak nem törődött az élet haszonlatlanságaival. De sorsdöntő válságok közepette turáni konokszággal állotta meg helyét. Szinte gőresít kapott az állkapcsa, úgy összeszorította fogát, midőn a tiszteletes után belépett a jány fogadó szobájába.

Várday Zsigmond antik karosszékben fogadta vendégeit. Nem vett tudomást köszöntésükről: aludni látszott. Nyershűs színű szikár sasarcán, mély barázdákat szántott a kin. Szürke volt a haja, bajusza koromfekete: karikára fent kanászbajusz. Csak öt percz múlva szólalt meg.

— Tessék helyet foglalni.

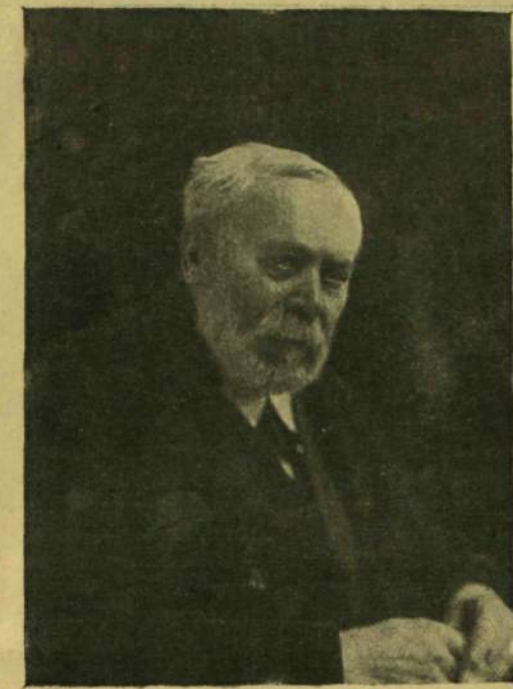
Hangja rekedt volt, szeme vérbeborult, üveges.

A tiszteletes leült egy szék szélére, Balik állva maradt, mereven, mint egy szobor. Csak a szeme forgott az üregében: forgott és fenyegetett. (Meglapulok előttem, vén rabszolgatartó, de ha a menyasszonyomra spekulálsz, keresztül megyek rajtad!)

— Tudja, miért hívtam, Zitás?

A pap rendes körülmények között nem igen ijedt meg az árnykától, de most olyan édesen keserült a nagyúr hangja, hogy végigborzolta a gerincét.

— Nem méltóztatott megírni...



KÖNYI MANÓ, KIVÁLÓ PUBLICZISTA, D.ák Ferenc és gróf Andrássy Gyula bizalmasa († 1917 december 22-én.)

— Balik!

— Tessék parancsolni.

— Magát nem hívtam, de jó, hogy itt van, szükségem lesz magára. Előbb azonban feleljen egy kérdésemre. Tudja-e, hogy a tigrisvadászat mire való?

— Nem.

A kurta, szinte visszautasító válasz megijesztette a papot. Hogy némileg enyhítsen annak hatásán: az érdemes választ a kérdésre ő adta meg.

— A tigrisvadászat arra való, hogy fejedelmi szórakozást nyújtson élvezőinek, azonkívül tigrisbört faldisznek vagy kitömött tigriseket.

— Az mellékes, — jegyezte meg a nagyúr, — a tigrisvadászatnak valami egyéb rejtjelmes céljának is kell lennie.

— Csend.

A kegyelmes úr kinyújtotta izmos száraz karját, egy zöld bőrbé kötött könyv után, a mi előtte egy asztalkán feküdt. Lapozgatott a könyvben, aztán megtalálván benne, a mit keresett, átnyújtotta a papnak.

— Olvassa el az első bekezdést a 115. oldalán.

A pap odalopozott aztán kérdőjelle görbitette szemét.

— De hisz ez angolul van, kegyelmes uram.

— Ki mondta, hogy nincs angolul?

— De hiszen én nem értek ezen a nyelven.

A hitbizományos úr felhúzta az orrát. Nyilván botrányosnak találta, hogy egy szegény falusi kálomista pap ne tanult meg legyen angolul, mikor ő a harmincezer holdas oligarcha, a kinek semmi szüksége az esze koptatására, elszajítottta.

— Adja ide azt a könyvet. Lefordítom magának: «Az indiai tigrisvadászok hatása alatt úgy megváltozott a Sully vicomte természete, hogy saját apja, a nemes lord sem ismert reá. A másik szélsőségre esett. A valóságos nőtiszonyban szenvedett ifjúból veszedelmes, garázdla nöcsábító lett, férjek réme, ballerinák versengési objektuma...» Érti.

— Ezt ki ne értené? — válaszolt a pap.

— Nem azt kérdezem — zördült rá a kegyelmes — hanem azt, hogy tudja-e, mért olvassom fel maguknak ezt a paszszust.

A papnak fogalma sem volt róla, de azért rámondta:

— Sejttem.

— Mit sejt?

— Azt, hogy a férfivirtus nő a tigrisvadászatokon.

— Nos?

— Egyebet nem sejttem.

— Balik! Maga orvos, magának többet kell tudnia.

— Én semmit sem tudok, — válaszolt a kis doktor zordonan.

De meg is kapta a magját.

— Akkor minek tanult — vágta a nagyúr a

szemébe... Hát megmondom maguknak, — folytatta — megmagyarázom a dolgot úgy, hogy maguk, mint kevésbé műveltek is megérthessék... Ismerik a fiam természetét.

«Az urak csak annyit ismertek az Ervin gróf természetéről, hogy nem árukt el belőle senkinek semmit, befelé néző, lelki életet élő ifjú volt Aresz isten természetével s Hephaistos zord komolyságával; kerülte a társaságot, nem állotta az izzó asszonysem perzselését, de lesütötte szemét akkor is, ha férfival beszélt. Hogy ezeken kívül valami egyéb, nagyobb baja lenne a tót-váradit hitbizomány várományosának, arról idáig mitsem tudtak az urak.

De felvilágosította őket a nagyúr, még pedig oly kurtán és hirtelenül, hogy leest az álluk.

— Ervin gróf — konstatalta — nőiszonyban szenved, huszonnyéves és még nem esőkölt leányt.

— Mondván, nagy kínal kivergődött karosszékéből s a paphoz sántikált, hogy arczáról rövidlátó szemével egy lépéssel olvassa le a hatást, a mit szavai keltettek.

Puresa torzképet látott: széjjelmászott a tiszteletes úr minden egytűve tartozó vonása. Csudálkozásának kifejezésére alig talált szavakat.

— Ez osztán irtózatot nagy pekk, — brum-mogta, — ilyen betegségről még nem hallottam!

Most a doktorhoz vánszorgott a köztvényes úr s belekapaszkodott annak vállába.

— Hát maga hallott?

— Igenis hallottam.

— S tudja a kúráját is?

— Tudom.

— Mi a kúrája?

— A szerelem.

Várday nagyot lökött a kurtaszárú kis emberen.

— Maga ugyan eltalálta a szarva közt a tőgyit — a hol szerelem van, ott nincs nőiszony: azt a hülye is tudja, csak hogy a fiamban nincs szerelem, szerelmi vágy, akarat.

— Majd lesz.

A határozott biztatásra kissé megnyugodott a türelmetlen desputa.

— Jó, hiszen épen érrel van szó, — mondta békésen hangon. — Mit kell a fiúnak csinálni, hogy rákapjon a esők izére?

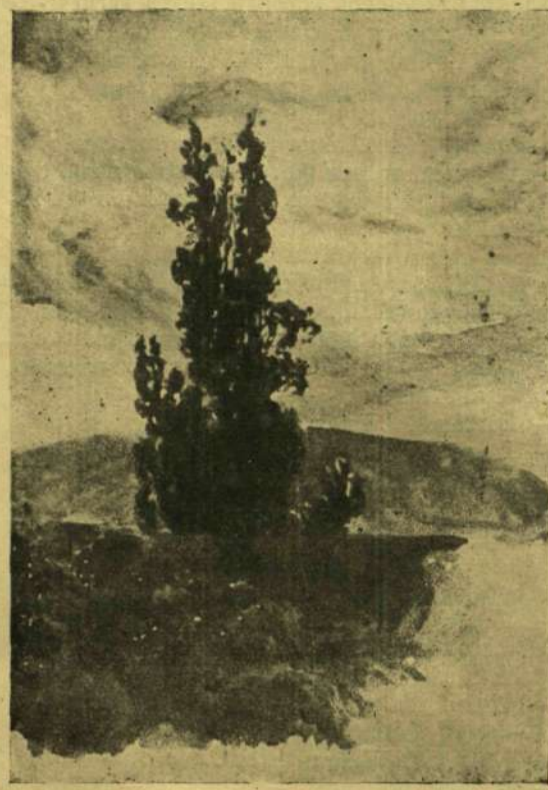
Balik vállalt vont.

— Különböző methodusok vannak.

— Beszéljen, ne keresse magát, semmi kedvem, hogy harapófogóval húzzam ki magából a szót.



Székely Bertalan: Cillei és V. László.



Székely Bertalan: Tajkép.

## SZÉKELY BERTALAN RAJZAINAK KIÁLLÍTÁSA.

Lándor Tivadár, a kiévtizedeken át bizalmas barátja volt Székely Bertalannak, a Szépművészeti Múzeumnak ajándékozta azt a sok száz lapra terjedő rajz- és vázlatgyűjteményt, melyet a nagy művésztől kapott. Kiegészítette ezzel nagy bőkezűségét, a melynek csak nemrégiben köszönhette a múzeum Székely festményeinek a maga nemében páratlan gyűjteményét.

Azok a rajzok, vázlatok, vízfestmények, melyeket a hatalmas anyagból gondos váloga-

tás után most kiállítottak, még pedig a festmények szomszédságában, mindenképen megerősítik azt a meggyőződésünket, hogy Székely a XIX. század magyar művészetének egyik legkiemelkedőbb, sőt úttörő jelensége volt, a ki lassanként egészen más megítélésben fog részesülni, mint az eddigiben, mely benne főleg a nagy kompozíciók kissé hűvös előadású mesterségét ünnepelte.

Székely átmeneti idők embere volt, a kiben nagy mértékben meg voltak már ösztönszerűleg az új idők művészetének olyan tulajdonságai,

a melyeket röviden a festőiség jelszava alá szoktunk összefoglalni. Ezzel szemben a kor divatja egészen mást kívánt a festőktől: nagy kompozíciókat, a melyeknek nem annyira egyéni előadásán, mint inkább tárgyi tartalmán és hagyományos előadás módján nyugodott a hangsúly. Mert a történelmi festészetnek voltak olyan kialakult akadémikus szabályai, a melyeket a tradíciókból sok fejtorés és gondolkodás után vontak le, egyszóval elég olyan eleme, a melyben a művészeti alkotóerő nem buzdtásra, hanem inkább csak gátra találhatott. Ezek

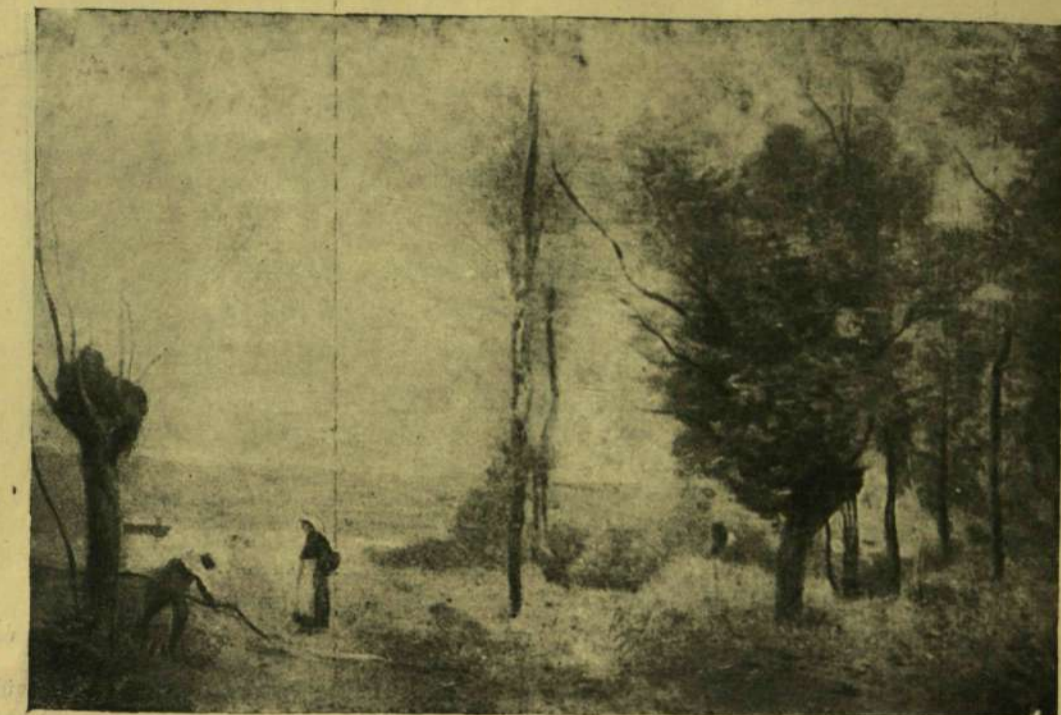


Székely Bertalan: Udvari bál Budán az 1867-iki koronázásakor.

SZÉKELY BERTALAN KIÁLLÍTÁSA A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN.

a gondolkodásszüle előírások és a monumentalitásnak nem a saját hajlamai kifejtése útján, hanem elvont normákban való keresése Székely lelkén is úrrá vált, pedig megvolt a tehetsége arra, hogy egy teljesen új iránynak alapvetője legyen és csak az az egy hiányzott, hogy teljesen megismerje magát és a felszabadító lépést megtette.

Epen azért szerfelett érdekes ez a kiállítás, mert épen olyan mélyen világít be Székely művészetéből, mint nagy frók alkotásmódjára levelezésük, vagy apró jegyzeteik, terveik. Első állapotában mutatják, vagy csak kevésbé módosulva az impresszióra következő alkotásvágy gerjedését, a melyet a gondolkodásból is fakadó nagy vágyak és a későbbi kivétel még nem zavartak meg. Valósággal mehökkentő festői gazdagságot árulnak el. Elsősorban is az érzékek örömeinek olyan pompáját, mely kevés kortársának munkásságában csendül meg ekkora erővel és ekkora szabadsággal. De e kiállítás végtelen könnyedséggel odavetett vázlatai között is meglepetésként fognak hatni azok a szalagszerűen komponált faldisznémények, a melyeken pompás mozgalmassággal száz meg száz apró alak kergetődik, fonódik egymásba. Ezek a szalagokon, a melyek Lándor ajándékában úgyszólván százméterszámmra találhatóak,



Carot: Coubroni emlék.



Brocky Károly: Wilkinson Róza képmása.



Roskovics Ignác: Tanulmány-fej.



Böhm Pál: Tiszaparti jelenet.

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM ÚJ SZERZEMÉNYRIBŐL.

a színezés is olyan buja, olyan ötletes, oly meleg, hogy pártját ritkítja Székely kortársai között. Nem kevésbé meglepők azok a lapok, a melyeken a mozdulatok monumentalitását a természet természetességével és igazságával olvasztja össze. Pillanatnyi meglátások ezek, a melyekben a legkülönbözőbb irányú gyönyörködések nyilvánulnak meg. Nemesak a nagyságra való törekvés, a mely egy-egy női testrészek is már hatalmas erőt tud adni, mintha a nagy nyilvánosság számára dolgozó művész már ezekben is elsősorban a grandiózus gesztusait foglalta volna el, hanem épp ellenkezőleg a színeknek meleg és lágy forgatagába, elfuó impressziók könnyed megrögzési esei, vagy álomszerű tükörsok, melyek már messze túl járnak a valóságadta körülményeken.

Epen ez a sokoldalúság lesz a meglepő annak számára, a ki Székelyt csak nagy kompozícióiból ismeri. Olyanféle nének tünteti fel az ő egyéniségét és olyanféle sorstúnak is, mint a milyen a németek nagy festőjének, Manzelnek tehetsége és sorsa volt. A nagy nyilvánosság előtt lefojtotta és letompította legbensőbb örömeit és gyönyörködéseit, mert nem tudta és nem akarta a multat félretolni, de a lelkében már benne élt a jövő művészeti érzékelésének és alkotás módjának minden csiréja és minden gyönyörűsége.



AZ A HÁZ BRESZT-LITOVSKBAN, A MELYPEN A BÉKETÁRGYALÁSOK FOLYNAK. — «Bufa» felvétele.

## A HARAGOSOK.

Elbeszélés. — Irta Balázs Sándor.

A két magyar alig egy méter távolságra áll egymástól. Két egyformán barnára cserzett arc, kis bajusz, zömök termet, apró szűrés szem. Mindig is hasonlítottak egymáshoz, de így a gyűrött csukaszürkében meg éppen alig lehetett őket megkülönböztetni. Az ember ha rájuk nézett, azt hitte, a szeme káprázik. Furesz szél, a melyik így összesodorta őket a lövészárokból. Most álltak egymás mellett és néztek keményen előre, a puskacsőnek hagyott kis nyíláson. Nem szóltak. Haragban voltak.

Galambos Péter már kezdettől fogva csinálta a háborút. A mikor jönni muszájt, otthagya a feleségét, gyerekét és jött, azóta sokat kiállott, de istennek hála, eddig még nem lett semmi baja. A másik, Gergely Pista még legény és csak egy éve, hogy eszi a császár kenyerét. Valami hiba van a lábujján, azért nem veték be eleintén, de később ő is jó lett és most itt van az árokban régi haragosa, Galambos Péter mellett.

Egy faluból valók voltak, együtt nevelkedtek és a háború előtt való évben, az István király-napi búcsún vesztek össze. Mert ilyenkor önálló táncos is szokott lenni és akkor éjjel a mulatság közben történt az eset. Péter már jegyben járt Erkeddi Zsuzsannával, nem is táncolt mással senkivel, a szép mátkáját is csak egy-egy jópajtasának engedte megmozdítani. Mikor Pista volt a soron, és a Béla cigány lassú eszűdást húzott, Péter bement a kocsmaszobába egy pohár bort inni. A táncosok kint maradtak a zöldlombos, lampiónszín alatt.

— Te Zsuzsi, — mondta Pista — tudsz-e még egy ilyen lányt, mint te vagy?

— Hogyne tudnék. Nemesak egy tarka kutya van a világban — mosolygott Zsuzsi. De minek az kendnek?

— Hát hogy éppen olyan feleségem legyen nekem is, mint a Péternek lesz.

— Talál annál kend különbet is.

— De mikor nekem nem köll külön. Nem hiába, hogy hasonlított Péterrel, de hasonlított a gusztusunk is.

Ezen nevettek. Kis idő múlva Pista megint elkezdte:

— Zsuzsi te.

— Mi a?

— Látod, ha nekem eszed volna, engem szeretnél, nem a Péter.

— Nincs nekem egy csöpp eszem se.

— Mer én már régebben gondoltam rád, mint a Péter, csak ő hamarabb szót.

— Jobb is a kend feje aljának, hogy nem tette.

— Mér?

— Mer azt mondtam volna, dejsz abba nem vésik a kend fogad!

— Azt mondtad volna? Nom köllöttem volna én neked?

— És olyan különösen nézett Zsuzsira, hogy az nem felelt többet, látta a legényen, hogy az nem tréfálkozik. Persze, már jócskán be is szedett és most a bor beszél belőle. Csak Péter jönné már vissza, hogy itt hagyhatná, de addig nem lehet, mert ebből nagy sérelem lenne. Tánczolt hát tovább, de a kis galambszive ijedten repdesett. Pista csak nézte a két égő

— A' lehet.

— És osztán még azt is akarom mondani neked Pista, — hogy nem biztos, megérjük-e a szép reggelt mindketten.

— Már az szent, hogy nem biztos.

— Az is meglehet, hogy én megyek el, az is lehet, hogy te.

— Kit a golyó ér.

— Vagy a szurony.

— Vagy a szurony — ismétli Pista.

Elhallgattak.

— Hát tudod-e Pista, — kezdte megint el Péter — ha annak kerülne sorja, hogy én itt maradok, te meg élsz tovább, akkor ha vége lesz a háborúnak és te hazamész, akkor nem bánom, vedd el a Zsuzsit feleségül. Mondd meg Zsuzsinak, ez volt az én testamentumom.

Pistával fordult egyet az árok. A Péter mondja ezt neki, a Péter? Melegség ömlött el a szívében, nem is annyira a Zsuzsi miatt, nem bántotta már érte a szerelem, mint régebben, hanem az eset jól, hogy a Péter megbocsátott neki.

— Hászén abbul nem lesz semmi, — felelte aztán, — de ha mégis, akkor úgy lesz Péter, a hogy akarod.

— Becsüld meg, mert jó asszony.

— Attól ne félj.

— A gyereket se báútsd.

— Hogy bánatánám.

Többet nem szóltak, néztek ismét ki a résen, a gránától lekaszált drótkadályok felé. Most már nemsokára gyűn a mészka, de csak hadd jöjjön. Különösen Péter nem bánta, a kinek ezzel a beszélgetéssel nagy kő esett le a szívéből. Így ni. Most már nem búsul Zsuzsiért, lesz, a ki gondját viseli, ha ő nem is megy többé haza. Aztán a Pista nem rossz ember, azért, hogy akkor azt a bolondságot csinálta! Az italtól volt, nem tette volna másképp, de ha tette is, csak azt mutatja, hogy tetszett neki Zsuzsi, jó ura lesz, ha arra kerül a sor, hogy elvegye. A gyerekek meg mindegy, nem is őseri az édesapját, majd mikor megnő, tudja csak meg, hogy élt egyszer egy ember, Galambos Péter nevezetű. Tyú, hanem — sortűz, most félre Zsuzsi, gyerek, — ki az árokból a töltésre, — üvölt már a mészka, — nahát gyere, a teremtesit az apádnak!

Az éjszaka vad harcában elvesztették egymást szem elől. Ejjélikor a muszka abba hagyta a rohmozást és megelégedett a pár száz halottjával. Pista visszamászott az árokba, de Pétert nem találta ott. Másnap reggel sem. No csakugyan elesett szegény, azért beszélt úgy az este, megérezte, hogy itt a vége. — Kérdezésködött róla, nem lehetett semmi bizonyosat tudni, volt a ki azt mondta, elfogták, más látta, a mikor leszűrták. De nem, nem a, nincs annak semmi baja, ni, amott jön a kanyargós árokban, csak az történt vele, hogy az éjszaka sötétjében eltévedt, a szomszéd batalionhoz ment át, onnan küldik most haza. Jó kedve van, mosolyog, levelet hozott neki a tábori posta. Mikor odaér a helyére, Pista mellé, átszóll hozzá:

— Írt a Zsuzsi!

Pista helyeslően int a fejével és tovább pucolja a sárt a bakancsáról. Péter meg nekifohászódik a levélnek, hogy elolvassa. De nehezen megy, mint rendesen, hiába no, nem az ő számára találták föl a betűvetést. Majd elteszi s mikor az önkéntes úr Bogyai erre gyűn, megkéri, olvassa föl neki. De a türelmetlenség, hogy mit írhat a Zsuzsi és hogy a Peti gyerek tud-e járni és hogy a tehén megborjzott-e, meg a mi sok minden még ilyen levélben lehet, nem hagyja nyugodni, újra meg újra hozzáfog. Olvas lassan, szótagolva, félig hangosan. Egyszer csak észébe jut valami, né, hiszen itt a Pista, ez jobban tud az abécéhez, mint ő, már az iskolában is ő olvasott föl a többinek, majd ő a Zsuzsi levelével is megbirkózik.

— Pista te, gyere csak! Olvasd föl, mit ír a Zsuzsi!

Azzal a kezébe nyomja a levelet, ő maga pedig leül vele szemben a földből vert padra. Pista előbb a térdre teszi a Zsuzsi levelét, a két kezét megtörli a nadrágszárába és úgy veszi föl újra az írást, aztán elkezd: — Kedves szeretett férjem Péter... Olvas folyamatosan, szépen, Péter meg ajtatosan hallgatja. A tiszta őszi égről aranyos nap süt a két megbékélt haragosra.

## FEHÉR ZÁSZLÓ.

Akármi lesz a közel jövőben: az bizonyos, hogy a hegy gerincén túl jutottunk. A háború lefelé megy. Breszt-Litovszk még nem jelenti a békét. De békét jelent. A békének első csatanyerését és hődiását 1914 augusztusa óta. Azóta mindig csak a háború hódott ott. Meghódította Törökországot, Olaszországot, Bulgáriát, Romániát, Portugáliát, Amerikát, Kínát, Braziliát, Kubát. A viaskodásokban mindig a béke lett a vesztes. Most történik első ízben, hogy a háború veszít csatát. És pedig nagyobbat mind azoknál, a melyekben sikerült fölkerkednie és tűzpirosra festenie az odáig kék vagy csak borongós eget.

Igaz: csak a betegség ragadós. Az egészség nem az. De az egészség kívánatos. A háború infoczió erejének kétségbeejtő eseteit láttuk. Láttunk országokat, a melyeknek a béke nemcsak a normális jólétet jelentette, hanem ennél többet: vilóságos megáradását az anyagi és az erkölcsi javak föléltetésének. Módot arra, hogy maguk is soha nem sejtett arányokban boldoguljanak, az emberiség egyetemének is felelhetetlen szűkítokat tegyenek. És ezeket a boldogság kertjében éldelgő országokat nem lehetett visszatartani attól, hogy az ég veszedelemben rohanjanak. Olaszországnak olyan tekintélye, Romániának olyan gazdagsága soha se volt, mint a háborúba való beletlakodásuk előtt: ma falu régi koldus mind a kettő. Az egyiknek egyáltalában nincs többé saját sorsa. A másiké a kétségbeesés tébolya, a mely értelmelenségeket üvölt. Inkább visszavonulunk Sziacziáig, mondja Orlando Furioso, az olasz miniszterelnök, nyilván maga se keresvén értelmét annak, a mit mond. Mert: mi biztató vagy erősítő van e kijelentésben? A győzelemben vezető nemzetét, ha Sziacziáig szalad vele?

Láttuk a háború fertőző erejét. De megértük ime azt is, a mikor ez az erő elenyészett. A háború megrokkant és azok után, a kik vilósággal belehaltak — Szerbia, Montenegro, Románia — itt az első beteg, a ki inkább kiugrik az ágyból, semhogy a koporsóba csuszszék beléle. Józan dolog-e föltenni vagy elhinni, hogy azok dühöngése, a kiket ez a cselekedet kegyetlenül megzavart, nagyobb lenne, mint azoknak a fájdalom irigysége, a kik elég ostobák voltak másképpen cselekedni?

Nemesak a háborúnak vannak következesei. A békének is. Azé a szenvedésnek és nyomornak minden elképzelésen túl való változata és tömege. Ezé mind e rémségek elmúlása. A háborús Oroszország megszűnt erősnek: a béke szárnya alá került Oroszország megszűnt gyöngének lenni. Egyszerre olyan lehetőségei támadtak, mint egyiknek se azok közül, a kikkel idáig közös sorsot vállalt. Se parancsaik nem kötele-



BISENKO ASSZONY, AZ OROSZ NŐI DELEGÁTUS A BRESZTLITOVSKAI BÉKETÁRGYALÁSON.

zik, se szenvedéseiknek nem társa. Saját sorsa lett, nem más áron, mint azon, hogy — nem vérezt tovább. Azon a rangon, a melyet a háború súlyos esélyei teremtek számára, az ő előnyére változtat minden angol vagy francia katona, a ki kiomló vérben roskad össze. Nem szentimentalizmus az, a miért a kicsorbult entente vezető hatalmai nem szakítanak Oroszországgal és nemesak bosszúállást nem emlegetnek, hanem ezüst tálcán táalják neki megszorodott, de meg nem szűnt barátságuk fogadalmait. A míg szövetségeseik volt, súlyos katonai kudarcrai után olyan dorgatóriumokat, kormósoket és ebaraczkokat kapott Londonban, mint egy hanyag nebuló a mesterétől. Inmár dokumentumokat olvashattunk arról, hogy a czári birodalmat a szentpétervári angol nagykövetség palotájából kormányozták. Ma éppen az entente legtelegebb vezetői tartózkodnak legóvatosabban attól, hogy elfordult szövetségeseik méltóságát vagy érzékenységét megbántásák. A czárral szemben többet mertek, mint Leninnel szemben. Holott Oroszország azóta nem lett győztes. Diadalt nem szerzett, de megszerezte magának a békét.

Az angol és francia vezetőpolitikuskok viselkedése az orosz elhatározás első, kábitó pilla-

nataiban nem meglepő. Ha Oroszország megbizonyította, hogy meg tud lenni nélkülük; szinte lehetetlen már az első pillanatban azt a beismerést várni tőlük, hogy ők Oroszország nélkül meg nem lehetnek. Nyilvánvaló: Oroszország ezt az erőt annak köszönhetette, hogy új szövetséget kötött. Összeszövetkezett a békével. E szövetekezés útja volt társai számára is nyitva áll. De rögtön erre az útra lépni nekik nem jelentene kevesebbet, mint vezérükre fogadni azt, a kit három véres esztendőn át, nem is a kezénél, hanem az orránál fogva ők vezettek. Olyan lépés, a melyre az angol gógót és a francia hűségét a legemlébb okosság se bírhatja.

De van, a mi erősebb a gógnél, környértelebb a hűségénél és kényszerítőbb magánál az okosságánál is. A tény. A Lloyd George és a Pichon számításával megtörténhetik az váratlanság, hogy nem válnak be, a mint megtörtént már olyankor is, a mikor ezek a számítások a meggyőződés mélyebb fundamentumán épültek. De Oroszország kiválása tény, olyan, a melynek méretei számokkal megállapíthatók. Az entente egy kétszáz millió birodalommal lett kisebb és a béke ugyanannyival lett nagyobb. Kétszáz millió ember nem ad többé katonát, szuronyt és egyéb kelléket a háborúnak. A könnyű podgyász, a melyet idáig ezek emeltek, most ama társaik vállára háru, a kikkel együtt szolgálták zsarnokukat, a háborút. Van olyan különöz, a ki komolyan hinni tudja, hogy ezek most már könnyebben és biztosabban masirozhatnak a megnövekedett batyúval a hátukon a győzelem felé?

Optimistának lenni nem veszélytelen dolog: de hátat fordítani a logikának csak azért, hogy optimisták ne legyünk, nem óvatosság, hanem esőkönyösség. A mi fölényünk egyik legemlébb bizonyosága, hogy kilátásaink a legnagyobb valószínűség útján haladhatnak az eredmény felé, a mely reményeink beteljesülését jelenti. A békének, a melyet mi akarunk, távolról sincs szüksége olyan vakmerő lehetőségek föltevésére, mint annak a győzelemnek, a melyről ellenségeink ábrándoznak. Képes-e Amerika csudát művelni: nem tudjuk. De hogy a tisztességes béke elkövetkezzék, ahhoz semmi csudára nem lenne szükség; ez a háború mutatta meg legjobban, hogy a csuda nem lehetetlenség. Igenis: csuda volt az, hogy az entente a maga határtalan tömegével nem tudott győzni. De ennél is sokkal nagyobb csuda lenne, ha azok után, a mik történtek, most már igenis tudna győzni. A földi csudákban való hitnek van határa és ezt a határt már bizonyára elértük. És az a spekuláció, a mely ezen a határon is túl kalandozik: szédelgés. Veszedelemes, de semmiesetre se hosszú életű.

Szőllősi Zsigmond.



A GYÜLÉSTEREM BEJÁRATA BRESZTLITOVSKBAN. — «Bufa» felvétele.



A TANÁCSKOZÓ ÉPÜLET ELŐTT.



AZ OROSZ KÜLDÖTTÉK FOGADÁSA.

A BRESZTLITOVSZKI FEGYVERSZÜNETI TÁRGYALÁSOKRÓL. „Buda” félvétel.



A NÉMET ÉS OSZTRÁK-MAGYAR MEGBIZOTTAK AZ OROSZ KÜLDÖTTÉKRE VÁRAKOZNAK.

AZ OROSZ KÜLDÖTTÉK FOGADTATÁSA A PÁLYAUDVARON.  
(Balról jobbra Lipszky orosz vezérkari kapitány, Fokke orosz ezredes, Skalon vezérőrnagy és Altwater ellen-tengernagy.)

A BRESZTLITOVSZKI FEGYVERSZÜNETI TÁRGYALÁSOKRÓL. — „Buda” félvétel.



A GRADÓI ÖBÖLBŐL KIHALÁSZOTT DRÓTHÁLÓK, MELYEKET AZ OLASZOK TENGERALATTJÁRÓINK ELLEN VALÓ VÉDEKEZÉSÜL SÜLYESZTETTEK ALÁ.



A PARANCSNOK ÉJJELI SZEMLÉT TART EGY PÁNCÉLMŰVÜNKBEN AZ OLASZ HARCZTÉREN.

## A KÓPÉ.

Begény.

Irta Arnold Bennett. — Fordította Németné Langheim Irma.

### I. FEJEZET.

#### A Táncz.

##### I.

Machin Edward Henrik 1867 május 27-ikén látta meg a napvilágot, azaz a kődöt és pedig a Brougham-utcában, Bursleyben, az Ó város legrégebbi részében. A Brougham-utca a Szt.-Lukács-útról egyenesen a csatornához vezet és felerészben olyan házakból áll, melyeket közönségesen «fazekas-műhelyeknek» szoktak nevezni (addig ugyanis, a meddig árverésre nem kerülnek, a mikor is ez árverező őket enagyforgalmú agyagedény-gyáraknak» kereszteli el), felerészben pedig olyan családi házakból, melyekért legfeljebb 4 shilling 6 penny bért fizetnek hetenként. Ebben a környezetben született ez a nem mindennapi férfi. Egyedüli gondja volt özvegyen maradt anyjának, a ki avval kereste kenyerét, hogy a hölgyek saját anyagát dolgozta fel a chölgyek saját lakásában. Machinné azonban a varráson és foltozáson kívül különös tehetséggel is meg volt áldva: a flanel-szövet kevésbé zsugorodott össze mosás alkalmával a keze alatt, mint bárki más, még oly ügyes és hivatásos mosónő kezében és a legfinomabb csipkét is ki tudta mosni a nélkül, hogy tönkre tenné; így azután gyakran történt, hogy elment varni és mosni is ott maradt. Kissé komor, zord kedélyű asszony volt; sovány és... nyelvése! De én szerettem. Sok időt takarított meg naponta azzal, hogy fiát Edward Henrik helyett egyszerűen Denrynek szólította.

Denry nem volt különösen értelmes és szorgalmas tanuló; így azután alighanem a fazekas mesterség szerény méltóságánál rekedt volna meg a pályája, ha véletlenül tizenkétéves korában a népiskolában ösztöndíjat nem nyert a középiskola látogatására. Ezt a diadalt is azonban inkább merészségével, mint tudásával aratta és inkább csak a véletlennek köszönhető. Az történt ugyanis, hogy a vizsga második napján tíz percczel a kitűzött idő előtt érkezett a vizsgaterembe. Kíváncsian vándorolt ide-oda a szobában és vándorlása közben a

tanító asztalához is eljutott. Ezen az asztalon egy táblázatos kimutatás hevert, a melyen a vizsgázók neve mellett számjegyekben az előző napi vizsgán adott helyes feleletek száma is fel volt jegyezve. Denry rosszul felelt volt a földrajzból és láthatta is, hogy a neve mellett a földrajz «jelzésű oszlopban a hetes szám áll, holott harmincz kérdésre kellett volna felelnie. A számok czeruzával voltak beírva. A czeruza még az asztalon hevert. Kezébe vette, óvatosan körülnézett és odabiggyesztett egy 2-est a 7-es elé. Azután mint a ki jól végezte dolgát, ártatlan arccal elődalgott és csak jó későn érkezett vissza. Ezt a csínyet észre kellett volna tulajdonképpen venni, — a jelek ellene szóltak — de nem veték észre. Természetes, hogy a cselekedet nem volt éppen becsületes. De azért még sem értek egyet azokkal, a kik Denryt ezért a szokottnál romlottabbnak tartják. Hiszen minden iskolásfiú becsületes, ha a felnőttek mértékével mérjük. Kéménybe írnam, ha ismernék egy tisztességes iskolásfiút. Iskolásfiú és iskolamester között tulajdonképpen minden járja.

Ez a ragyogó cselekedet úgy látszik, Denrynek nemcsak pályáját befolyásolta, hanem jellemét is. Lassacskán maga is elhitte, hogy az ösztöndíj tényleges érdemeinek jutalma és hogy ő ennélfogva kiváló fiú, a ki még nagy dolgokra hivatott. Új társai, a kiknek anyjánál Denry anyja dolgozgatott, szintén kiváló fiúnak tartották, a mi azonban nem akadályozta őket abban, hogy igazi gentleman módra emosónőnek ne csúfolják. Szerencse, hogy Denry nem törődött vele!

Denry vastag bőrű, sűrű hajzatú, villogó szemű, széles vállú fiú volt; derült, vígságra hajló kedélye napról-napra jobban kibontakozott. Nem tűntette ki magát az iskolában; az ösztöndíj által táplált rózsás reményeket nem váltotta valóra, nem volt azonban butább a többinél és véleménye önmagáról szilárd maradt. Arra gondolni sem lehetett, hogy ő valaha a kezével agyalog gyúrjon.

##### II.

Tizenhatéves korában az anyja mintegy 1½ yardnyi brüsszeli csipke kijavítása által lekötöztette Emeryné. Emeryné Duncalf úr nővére volt. Duncalf pedig ügyvéd és városi jegyző volt egy személyben. Ismeretes, hogy a bürokrácia az intrikák melegháza. Elég annyi, hogy Denry abbahagyta iskoláit és Duncalf

segédje lett avval a kikötéssel, hogy az első éven belül megtanulja a gyorsírást és pedig százötven szót írni perczenként. Denry többé-kevésbé (és határozottan inkább kevésbé) megfelelt kötelezettségeinek. És most néhány éven át csakugyan azt hitte, hogy többet az élettől nem remélhet. Ekkor találkozott a grófnővel.

A Chelli grófnő szegény, de festői (geneologia szempontjából) festői szülőktől származott és ujjal mutathatta ki még úkapjának a nagyapját is. Anyja avval kereste meg magának és leányának a kenyerét, hogy szegényebb származású, de gazdagabb emberek leányaival mutatkozott. A leányt a házasságra nevelte. Az volt a czél, hogy elérte és felhasználja a kellő alkalmat a kellő pillanatban. És ez sikerült is neki. Chelli gróf lett a férje. És e mellett az övé lett még Skócia egyötöde, egy ház Piccadillyben, hét vidéki kastély (köztük Sneyd) egy gőzjacht és ötszázezer font értékű vasutárszervény. Fiatal volt és csinos. Utazgatott Kínában és erről az országról könyvet is írt. Jótékonyági hangversenyeken énekelt és fellépett magán színelőadásokban. Természet után rajzolt. Egyike volt azoknak az asszonyoknak, a kik Londonban nyílt, vendéglátó házat vezettek. Nem volt semmi hajlama az elhízáshoz. És mindez mégsem elégítte ki! Nagyravágyó volt! Azt akarta, hogy komolyan vegyék. Részt akart venni a nép életében. Erre az Ötváros negyedmiliónyi lakosságában vélte a legalkalmasabb anyagot és a játékszer megtalálni. Elhatározta, hogy az Ötváros szociális fejlődésének minden fontos és komoly lépése az ő nevéhez fog fűződni. Ezért a Sneydi kastélyt tizenöt ezer fontnyival költséggel kicsinosította és a gróf és a grófnő évente négy hónapot töltött benne. Ezért fogadta el a szerény és magabazárkózott gróf a városi tanács által felajánlott dispolgármesteri állást Bursleyben; ezért rendezett a polgármester és a polgármesterné az egész polgárság számára fogadó-estélyt. És ezért közölte valamivel utóbb a polgármesterné a polgársággal, hogy városi bált készül adni. Ez a hír jobban felvillanyozta Bursleyt, mint bármi, a mióta Magna Charta aláírták. Pedig a grófnő előtt is rendeztek már polgármesterné bálakat. Azt kell hinnünk tehát, hogy Bursleyben még különösen nagy a tisztelet a földbirtok, a vasutárszervények, a gőzjachtok és az úkapák iránt.

A fogadáshoz minden számbavehető egyént

meghívtak. A bála azonban nem lehetett mindenkit meghívni, mert a bursleyi város háza termében nem táncolhatott több kétszáz párnál. Bursleynek pedig harminczötezer lakosa volt és ezek közül, ha nem is táncolt, de «számtotvó» volt jó hétezer.

### III.

Egy hétfői napon, három héttel és három nappal a bál előtt, Denry egyedül ült Duncalf magánirodájában, a mikor az ajtón egy magas, csinos, egyszerűen, de választékosan öltözött fiatal hölgy lépett be. Az asztalon, Denry előtt nagy csomó ügyirat feküdt, melyeket azonban elfeledt az aznapi Athletikai Ujdonságok nyitott példánya. És mielőtt Denry még csak gondolhatott is volna arra, hogy az Athletikai Ujdonságok és az ügyiratok helyzetét kölcsönösen felcserélje, a fiatal hölgy igen barátságos jó reggelt kívánt. És hangja és megnyerő mosolya volt.

— Jó reggelt — válaszolt Denry.  
— Itthon van Duncalf úr? — kérdezte vidáman a fiatal hölgy.  
(Miert állt volna fel Denry? Az ügyvédi írások etikettjével homlokegyenest ellenkezik, hogy valaki felkeljen, ha a kérdezősködőnek felvilágosítást ad. Így hát ülve maradt.)  
— Nincs idehaza, odaát van a város háza — felelte.

A fiatal hölgy elmosolyodott és kedvesen rázta a fejét.  
— Eppen onnan jövök, onnét küldtek ide.  
— Megtudom találni talán, ha kívánja.

A hölgy ismét elmosolyodott. — A konzervatív klubban, ugy-e? — kérdezte elragadóan bizalmas hangon.

Denry is elmosolyodott.  
— Nem, hagyja csak — folytatta kis vártatva a hölgy — mondja csak majd meg neki, hogy én kerestem.

— Természetesen meg fogom mondani. Lehetnék még valamivel a szolgálatjára?  
A hölgy már a kijárat felé indult, de visszavért és Denrynek legalább úgy tetszett, dévajon vizsgálta a vonásait.

— Átadhatja neki ezt a névsort — mondta és a nevezett írást kivette táskájából. Egészen az asztalhoz lépett; könyökük egymáshoz ért. — Mondja meg neki, hogy ne törődjék a vörösténtás kihúzásokkal — érti? Különben én rá bízom a többi listát is és remélem, hogy csütörtökig valamennyi meghívót szétküldi. Jó napot!

Elment. Denry a piszkos ablakhoz rohant. Künn a hóban egy hintó állott, két lovas, két sárgába öltözött inással; a járművet ifjak és vének tömege vette körül. A fiatal hölgy át-lebegett a gyalogjárón és eltűnt a hintóban; a kocsi ajtaja becsapódott; a sárga ikrek egyike felugrott a másikhoz a bakra és az egész látomás veszedelmes gyorsasággal elmerült a ködben. A felugró iker arca ismerősnek tűnt Denry előtt. Az az ember tényleg valaha a Brougham-utczában lakott, Jacknak hívták és az anyja hosszú éveken át jó barátságban élt Machinnéval.

Ez volt az első eset, hogy Denry közelről láthatta a grófnőt. Határozottan szebb volt, mint fényképein. És milyen könnyű vele csevegni! (De mit is mondott ő a grófnőnek? Semmit és mindent!)

— Ő a legelőkelőbb hölgy, a ki valaha a városban járt — gondolta ezután. A grófnő felülmúlta Denry legmérszebb álmait is az asszonyokról. Két óra körül még csak pusztán név volt számára. Két óra után öt percczel szerelmes volt belé. És végtelenül hálás volt a sors iránt, hogy legjobb öltönyét viselte, mert estére véletlenül missziós tea-estélyre volt hivatalos.

Most, a mikor a meghívottak listáját szemlélte, jutott először eszébe az a fantasztikus terv, hogy magának is meghívót szerezhetne a bála. Duncalf mozgatta ugyanis fontoskodva és alázatosan a grófnő báljának masinériáját.

Névsorba szedte azokat, a kiket meg kellett hívni. Más városi tanácsos és készített ilyen lajstromokat. Így azután körülbelül féltucat különböző lista készült, a melyből a végleges lajstromot kellett összeállítani. Ezt az összeállítást Denry csinálta. Mi sem volt hát könnyebb, mint egész ártatlanul beírni a Machin

nevet valahova a lajstrom középre. Mi sem volt továbbá könnyebb, mint véletlenül elveszteni az eredeti listákat úgy, hogy ha valamely meghívott felől kétség merülne fel, ne legyen lehetséges egykönnyen, túlkényes és ezért elkerülendő kutatások nélkül megállapítani, kit terhel ezért a felelősség. És Denry kapott is szerdán egy szeretetreméltó meghívót, a melyen a grófnő kifejezte azt a reményességét, hogy a bálján megjelenik; és csütörtökön ott volt a jegyzet a neve mellett, hogy a meghívást elfogadta.

### IV.

Denry sohasem volt még táncmulatságon. Nem volt esti öltözéke sem és nem volt fogalma a tánc művészetéről.

Ő tulajdonképpen különös és közvetlenül összetétele volt a bátorságnak és a féltékenységnek. Önnék és nekem kialakult jellemünk van; mi vagy bátrak vagyunk, vagy gyávák, de Denryben nem volt meg ez a következetesség.

Három napig habozott, míg végre féltéken, titokban reszkelve, beállított Shillitoéhoz, egy fiatal szabóhoz, a ki éppen akkortájt nyitott boltot és a ki köré a város aranyifjúsága kezdett seregleni.

— Esti öltönyre volna szükségem — kezdte nagy nehezen Denry.

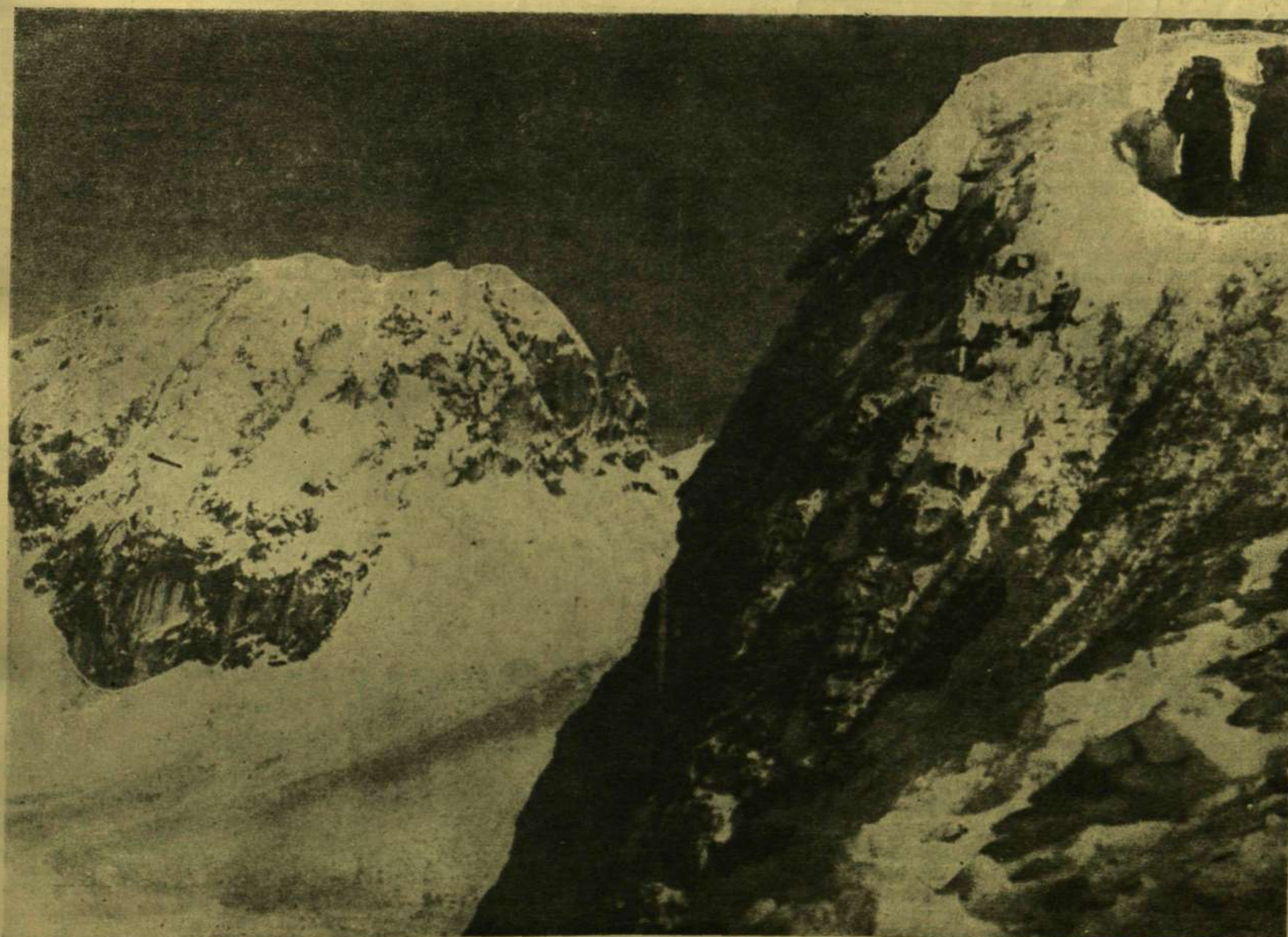
Shillitoe, a ki jól tudta, hogy Denry nem kerés hetenként tizennyolcz shillingnél többet, udvarias nemtörődömséggel csak annyit válaszolt, hogy a rendelést nem vállalhatja; annyira túlhalmozták éppen esti öltönyök rendelésével, hogy többet, ha csak holtra nem akarja dolgozni magát, igazán nem vállalhat. Az egész város, mintha csak összebeszél volna, kizárólag estélyi öltönyt rendelt.

— Alighanem maga is a bála készül? — kérdezte kényszeredett előzékenységgel, de tulajdonképpen igen kevés érdeklődéssel Shillitoe.

— Igen — felelte Denry — és maga?

Shillitoe meghökken és a fejét rázta. — Nincs időm bálozni.

— Pedig szerethetnék magának meghívót, ha el szeretne menni — jegyezte meg Denry,



EGY TŰZÉRSÉGI MEGFIGYELŐ ÁLLÁSUNK AZ OLASZ FRONTON.



A KÉZBESÍTŐ KOCSIK INDULÁSA AZ IRÁNYÍTÓ POSTAHIVATALTÓL.

a ki most épp úgy figyelte az ajtót, mint annak idején, mikor a 2-est pingálta a 7-es elé.

Shillitoe figyelni kezdett. Ő nem volt a város szülőtte és nem akadt városi tanácsos, a ki jogos érdekeit pártolta volna.

Hogy rövidesen végezzünk ezzel a szegényletes históriával, elég megjegyeznünk, hogy Denry egy hét múlva már felpróbálhatta öltözékét. Az árat Shillitoe két évre hitelezte.

A küszöbön levő bál a táncművészet tanulmányozását is erősen fellendítette és így elég szép summa pénzt jövedelmezett Earp kisasszonynak, e művészet fiatal tanítónőjének.

A kisasszony egy helybeli bútorkereskedőnek volt a leánya. Earp kisasszony esti tanfolyamát látogatta. Denry is, de az ő pénze nem folyt a kisasszony zsebébe. Az ő oktatása jutalmául a grófnő kifejezte azt a kívánságát, hogy égen örülne, ha Earp kisasszony is résztvenne a bálján.

A grófnő keltette fel Denry érdeklődését a női nem iránt; Earp Ruth siettetett ennek az érdeklődésnek kifejlődését. Ruth nem éppen szép, de alig huszonnégyszáz és igen kecses járási leány volt. Denry egy-két magánóránál külön tanulta nála a hajlongásokat. És egy este, a mikor a hajlongásokat gyakorolják és az utolsó divát által előírt mozdulatban fonódtak össze, ezt mondta neki a leány:

— Sohase törődjék velem! Magára gondoljon. A táncban, mint az életben — az asszony kötelessége a férjhez simulni. És Denry gondolt magára. Még éjjelkor is magával foglalkozott, de gondolt a leányra is. Valami volt a hangjában... a szemében... Az utolsó lecke alkalmával megkérdezte tőle, táncolná-e vele az első valczert. A leány kis ideig gondolkodott, azután igent mondott.

## V.

A bál estéjén Denry legalább két órát töltött el azokkal az előkészületekkel, melyek szükségessé váltak, mielőtt a grófnőt megszerencsésíthette jelenlétével. Ezt a munkát az ő kicsiny hálószobájában végezte a Broughem utcái házacská hátsó részében és ez igazán nem volt egyszerű dolog. Három héttel ezelőtt még ártatlan naivságában azt gondolta, hogy megrendeli az estélyi-öltönyt és ezzel a dolgot elintézte. Most már tudta, hogy az estélyi öltönyt csak a gondok eleje! Ing! Gallér! Nyak-kendő! Inggomb! Kézeltöng! Keztyű! Zseb-kendő! (Nagyon, nagyon boldog volt, mikor Shillitoe-tól hitelen megtudta, hogy már nem hordják a zsebkendőt a mellény kivágásában és a ki azt mégis így hordja, az barbár és nem tudja, mi a divat. Így beérhette a mindennapi zsebkendőjével.) Czipő! A czipőkérdés volt az a szikla, a mely előtt megakadt. Shillitoe, a szabóság mellett harisnyát is árult, de világ-egyetemünk némi berendezési hibája folytán harisnyakereskedők nem árulnak egyáltalán czipőt.

Denry, czipő kivételével, mindent, a mire szüksége volt, hitelben vásárolt, de czipőt nem kapott hitelbe és készpénzben fizetni nem tudott. Elhatározta tehát, hogy ünnepi czipőit fogja erre az e században egyetlen egyszerű előforduló alkalomra kellőképpen kifényesíteni. A baj csak az volt, hogy elfelejtette megtenni — nem mint ha épen ily nagy dolgokban feledékeny lett volna, hanem egyszerűen azért, mivel túlságosan izgatott volt, szóval akkor jutott eszébe a kifényesítés, a mikor már a gallér és a nyak-kendő is a testén díszelgett. Estélyi ingben czipőt tisztítani nem célszerű és így Denry mit tehetett egyebet, levetkőzött, czipőt tisztított és azután újra kezdhette az öltözködést. Ekkor azonban már nagyon sietett. Nem attól félt, hogy lekési az első valczert (a mit Earp kisasszony oda ígért neki), hanem attól, hogy nem hagyhatja el a házat, mielőtt anyja haza nem ér. Ma hinné az nap is, mert hát közönséges hétköznap volt, egy hölgy garderolóját hozta rendbe. Ha tizenkét keze lett volna kettő helyett, féltucat hölgynek hozta volna rendbe a dolgait egy nap alatt és négy shilling helyett huszonnégyszáz keresett volna. Denry nem akart anyjával távozása előtt találkozni. Rengeteg leleményességet és energiát pazarolt arra, hogy kétszáz ember előtt ebben az új és kifinomult formában ragyoghasson, de anyját — titokban — nagyon szeretete volna e gyönyörű látványtól megfosztani.

Nem sikerült neki. Machinné, csomagjával a kezében, összeszurkált ujjával és a szokott



POSTACSMAGOK A KÉZBESÍTŐ KOCSIKBA RAKÁSRA ELŐKÉSZÍTVE.

ÜJÉVI CSOMAGFORGALOM A BUDAPESTI KELETI PÁLYAUDVARI POSTÁN.

kissé fájdalmas kifejezéssel az arcán épen abban a perczben toppant be, a mikor Denry a konyhába (az előszobában nem volt elég hely) felső-kabátjába bujt. A fiatalember minden lehetőt megtett, hogy elrejtse anyja elől a ragyogó ingemlélet (pedig az asszony mindenről tudott), de hiába!

— Meg vagyunk áldva! — kiáltott fel az asszony, a mint meglátta őt. És a tűzhöz lépett, hogy kezeit megmelegítse.

Ártatlan megjegyzés. De a hangja szinte lerombolta fiának a maga képzelte emberi nagyságába vetett hitét.

— Sietek, — mondta ezért fontoskodva és olyan hanghordozással, mint ha legalább is azért kellene sietnie — hogy el ne késsek a nemzetek boldogulását biztosító szerződés aláírásáért.

— Miattam mehetsz, fiam, — felelte az anyja — de azért a konyhaasztal mégsem a czipőkék helye.

Egyben mégis szerencsése volt. Fagyott. Nem kellett a czipője fényét féltenie.

(Folytatása következik.)

## IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Új regényeink. Az új évvel két új regény közlését kezdjük. Az egyik *Szemere György*, az általános, nagy népszerűségű író, lapunk régi munkatársa legújabb műve: *Egy falusi kisasszony története*. Szemere a magyar vidéki élet legjobb ismerőinek és leghívebb festőinek egyike s új regényét is ebből a meghitt körből merítette. A regény tele van tőrtől metszett, pompás magyar ízü alakokkal, a kiket az író szeretettel, melegséggel és ritka ábrázoló készséggel rajzol meg s ez alakok életéből friss leleménnyel, a humoros és a megható vonások gazdagságával rendkívül érdekes mesét sző. Olvasóink bizonyára nagy élvezettel fogják olvasni ezt a pompás magyar regényt. Másik új regényünk *Arnold Bennett* műve. Bennett ma a legnépszerűbb angol írók egyike, regényeit százezrek olvassák, szindarabjai óriási sikerrel kerülnek színre, — egyet közülök néhány év előtt a Nemzeti Színház is előadott. A *kópé* című regénye az angol regény legjobb hagyományai szerint való, érdekfeszítő mesét mond el elevenen s jóízű humorral megrajzolt környezetben. A kiválóan érdekes regényt *Németné Langheim Irma* fordította magyarra.

*Avar. Kiss József* termékeny öregkora néhány kedves virágával ajándékozza meg az olvasót: az utolsó két esztendőben írt verseit gyűjtötte össze egy szép kötetbe. Az öregkor líráját éneki, az irodalmunkban leggyakrabban előforduló motívumok egyikét, a mely annyi szép ritmust eralt ki Arany János, Gyulai Pál, Levay József s legújabbban Vargha Gyula ajkáról is. Az ősi hangulat uralkodik a kötetben ezen az új könyvén: a nap még világít és melegít, de már szürke borulatok érződnek fényében, hűvösségek remegtetik meg melegét, mind gyakrabban fődik el komor felhők az egyre jobban összeszűkülő horizontot, az erdő mind erősebben zörren az avartól, — a nyár búcsúzik a földtől. A költő még látja, érzi az élet színet, melegét, még izlelni tudja az élet örömeit, de csak

csöndesen, szomorkodva, a búcsúzás hangulatában. Mint egy melancholikus mosoly, úgy hatnak ezek a versek, vagy mint a fáról halkán hulló levelek. Kiss Józsefben már fiatalkorában is volt bizonyos öreges vonás, bágyadt rezignáció, passzív félreállítás az élet elől s a haladó idővel ez megmélyült s alapvonásává lett költészetének. Most úgy áll a világgal szemben, mint egy könnyen megpendülő húr hangszert, a mely halk, mély zengéssel adja vissza a hangot, ha a szél megérinti húrjait. Minden mintha távolból, megtompulva érne hozzá, mint a szobában élő emberhez az utca hangja. Még a háború retentó dörgése is elhalkulva éri fülét s néhány szomorú ritmussal reagál rá, sóváran tárja ki lelkét a béke reményének, könnyet hullat a messze Oroszországban selymülő hadifogoly magyarokra gondolva és elrőtözik a vér tengerétől. Szíve megérintő jószággal fogadja magába a kicsiny, öntudatlanul szenvedő embereket, az élet szegényeit: a kötet leghosszabb versében, a *Janó és Hanka* című vers novellában az Arvából a fővárosba került házépítő tót legény és leány szomorú sorsát mutatja be a szeretet és megértés humorával, a könyv végén pedig *A levél* című vers a költő nagyapja, Reb Mayer Litvák történetéből mond el újabb részletet. A zsidó elmésségnek és iróniának érdekes vonásait mutatja meg ez a kis verses levél. A többi versek az élettől való búcsúzódás költészetét szolgáltatják meg apró sóhajszertű dallamokban. Alkonyodik innen, onnan, hínak is már valahonnan, ez az est az ég peremén, szedelőzködő, öreg legény — ezzel az epilógussal búcsúzik el a költő olvasójától, remélhetőleg nem hosszú időre, csak a legközelebbi verseskönyvéig.

**Porcellán muzika.** *Szini Gyula* ily című regénye, melyet mint olvasóink jól emlékeznek rá, annak idején, még a háború előtt, lapunk között először, most könyvalakban is megjelent. Olvasóink jól emlékezhetnek érdekes történetre, sajátzerű alakjaira és arra az érett művészetre, a melyly ezek rajzolja vannak. A történet középpontjában egy gazdag és szép asszony, Livia áll, egy építész felesége, a kit már-már tragédiába sodor férje nem egészen alaptalan féltékenysége, a sarlatán orvos intrikája, a ki gonoszul kiesztet kényszerrel akarja őt magának megszerezni, egy igen ügyes kalandor iránti szerelme s mindebből egy becsületes, az emberi és művészet igazságáért rajongó művészember menti meg. Ezt az utóbbi alakot, a kit az író kőbor kutjának nevez, rajzolta meg a leghatározottabb vonásokkal: olyan ember, a ki teljesen kőzombos az élet anyagi oldalát iránt, sikerrel, pénzzel, hí-

névvel nem törődik, eszméit, nagy művészi tehetsége gyöngyeit az igazi bohém nemtörődőséggel odaadja másoknak, ő maga a legnagyobb szegénységben és teljes ismeretlenségben él, de nem bír elviselni semmit, a mi gonoszság, intrika, tehetőségtelen stréberség és született védője mindenkinek, a kit bántanak, a kivel méltatlanságok történnek s a ki gyöngye és áldozott. «Nézz végig rajtam — mondja a végén a kalandor széhhámosnak. — Ilyen futó bolondot látsz most magad előtt. Nincs megállásom sehol a világon, mert nem tűröm, hogy parányi piszok is tapadjon erkölcsi körömöm alá. Ezért vagyok Kőbor kutya, ezért lógok csak úgy a világban és ezért nem akarják az emberek elhinni rólam, hogy mára is képes volnék, mint csavargásra... szeretem a nőket... de ők sem tudnak meggyőzni annak a hazug hálónak a helyességéről, a melyből az emberi élet áll és a melybe ők bele szeretnék csábitani az embert... Engem csak egy zene kábit, hívogat... Az arany szabadság örökös indulója.» A világ hazugságaival szemben meg nem alkuvó erkölcsi igazság képviselője ez az alak, különös, excentrikus, — van benne valami abból a krisztusi vonásból, a melyet az orosz regényírók egyik-másik alakjából ismerünk. Csakhogy Szini eszterhetikai látásának megfelelően a művészetben keresztül látja s egyúttal a művész embertípus egy sajátos megtestesítőjét mutatja meg benne. Ezen az alakon kívül a regény legkiemelkedőbb vonása az előadás egyensúlyozott mondatai a lehető legegyszerűbb eszközökkel, csaknem minden hangszűly nélkül, mégis numerózan és a nyelvnek halk, finom ritmusával fejezik ki a mondanivalót, olyan teljességgel, mint a jó vers. A regény a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg; ára 6 korona.

**Arany hárkán, ezüstös vizeken.** *Zsuzsanna Mária*, szemelláthatólag egészen fiatal leány adta ki verseit ezzel a címmel kedves, leányos versek, bennük van a fiatalág pezsgése, nyugtalanító hánnyódása, a melylyel az életbe való beilleszkedést keresi, csillogó ábrándozása, heves kívánczósága és gyönyörködő elmerülése a bánathat és természetesen mindennek előtt és mindenek felett szerelmes vergődése, a melyben több a vér fiatalos hullámzása, mint az igazi szenvedély s fontosabb maga a szerelem, mint mindaz, a mire vonatkozik. A versek a temperamentumos, forrongó fiatalág egyetemes hangulatát szolgáltatják meg, az érzésvilágnak azt a temperaturáját, a melyen valamenynyien keresztülmentünk s melyre úgy gondolunk

vissza, mint egy kedves emlékre, melyet az élet ajándékozott egykor nekünk.

**A „Jó Pajtás”, Benedek Elek** képes gyermeklapja legújabb, újrakiadott verset közöl *Vargha Gyulától*, mely *Falu Tamástól*. *Benedek Elek* új regényét kezd *Rókiné ő nagysága* Budapestben című alatt, *Schöpfung*. Aladár a fegyverszíntről és békéről mond el érdekes dolgokat, *Haranghy Jenő* szép képet rajzol, *Tábori Róbert* érdekes elbeszélést ad, *Kozma Imre* kedves mesét mond el, *A kis krónika* rovat, tarka mese, a rejtvények és szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. *A Jó Pajtás*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyed évre 4 korona egyes szám ára 32 fillér. Mutatványszámot kiváratra küld a kiadóhivatal, IV. ker. Egyetem-utca 4.

## A HÁBORÚ NAPJAI.

**December 24.** A nyugati harcstéren felderítő harcok. Az olasz harcstéren a Brentától nyugatra Conrad tábornagy hadosztályának csapatai elfoglalták a Col del Bossó és a Monte di Val Nellát s eddig 6000-nél több foglyot szállítottak be.

**December 25.** A nyugati harcstéren tüzéségi harcok. Az olasz harcstéren az Asiago és Arsiero közti új hadállásaink elleni olasz ellentámadásokat visszatasítottuk.

**December 26.** A nyugati harcstéren tüzéségi zavaró tűz és felderítő harcok. Az olasz harcstéren újabb ellentámadásokat vertünk vissza Asiago és a Brenta közti.

**December 27.** A nyugati harcstéren a harci tevékenység több helyütt időközönként élénk volt. Beconvauxtól északnyugatra a németek elfoglalták a franciaik két elűső árkat. Az olasz harcstéren Asiago és a Brenta között, valamint a Monte Tombán az ellenség gyengébb támadásait visszavertük.

**December 28.** Az oroszokkal való bresztlitovszki béketárgyaláson megállapodásokat kötöttek a háborús költségek és károk megtérítése, a hadifoglyok és internáltak kölcsönös szabadon bocsátása s egyéb fontos kérdések dolgában s a bizottságok legközelebbi ülését január 4-re tűzték ki. A nyugati harcstéren élénk harci tevékenység. Az olasz harcstéren a Monte Asolonétól nyugatra és a Monte Solarától keletre ellenséges előretöréseket visszavertünk.

**December 29.** A nyugati harcstéren tüzéségi

Most jelent  
meg az

Most jelent  
meg az

# UNIVERSUM

8-ik  
(új háborús) kötete

Dolgozataikkal  
közreműködtek:

Dr. József főherceg  
Bárany Béla  
Barcza Imre  
Bogdány Ödön  
Bozóky Endre dr.  
Cserey Adolf dr.  
Dorner Béla  
Dorner Emil  
Garády Viktor  
Halász Gyula  
Hankó Vilmos dr.  
Heller Bernát dr.  
Hosvay Lajos dr.  
Jeamlong Győző  
Keller Oszkár dr.  
Kerekes I. Zoltán dr.

Haditechnikai olvasmányok: a száraz-  
földön, a vizen, a vízben és a levegő-  
ben vívott harcok újszerű fegyvereinek,

## a haditechnika csodáinak

a leírása, a harcszintereknek, a had-  
sereg táplálásának ismertetése; a ter-  
mészettudományok, a földrajz és az  
egészségtan köréből való olvasmányok

Évkönyv a család és ifjúság számára

Szerkeszti HANKÓ VILMOS dr.

Sok képpel \* Ára kötve 15 korona

☛ Kapható minden könyvkereskedésben. ☛

Dolgozataikkal  
közreműködtek:

Konek Figyes dr.  
Krebsz Ernő  
Lasz Samu dr.  
Mende Jenő  
Németh József  
Pásztor Árpád  
Posfalvai Tulok  
István  
Rákosi Viktor  
Szahlander Lajos dr.  
Szekeres Kálmán dr.  
Szilády Zoltán dr.  
Tompá János dr.  
Ujj Gyula  
Welwart Benő  
Windisch Richard dr.

tevékenység és felderítő harcok. Az olasz harcz-  
térén a Monte Tombától keletre emelkedő magas  
latok elleni olasz támadást visszavertük.

**December 30.** A nyugati harczterén az yperni  
hajlásban fokozódó tüzéségi tűz. Az olasz harcz-  
térén helyenként fokozott tüzéségi tevékenység.

**December 31.** A nyugati harczterén a németek  
a Boesinghe-Straden vasúttól északnyugatra vissza-  
vetették az angolok egy előretörését, hasonlóképen  
Grauourt-nál is. Marcoingtól délre, valamint La-  
vaucuriétól délre német rohamcsapatok elfoglalták  
az angolok előlő árkait. Az olasz harczterén a  
Monte Tombán francia csapatok megtámadták  
állásainkat s egyes helyeken nehéz küzdelem után  
benyomultak árkaikba. Ellenintézkedéseink folya-  
matban vannak.

**Január 1.** A nyugati harczterén tüzéségi tüze-  
lés és a németekre nézve sikeres felderítő har-  
czok. Az olasz harczterén az asiagói fensíkon és  
a Monte Tomba területén egész nap heves volt a  
tüzevékenység.

**Január 2.** A nyugati harczterén tüzéségi har-  
czok. Az olasz harczterén az asiagói fensíkon s a  
Monte Tomba területén és a Piave alsó folyásánál  
időnkint tüzéségi harcok. December 26-án vész-  
teség nélkül visszavontuk őrségünket a Piave ke-  
leti partjáról Zennonnál. Az ellenség a kiürítést  
csak december 31-én vette észre, addig az állás-  
okat folytonos tüzéségi és aknavető tűz alatt  
tartotta.

**HALÁLOZÁSOK.**

Elhunytak a közeli napokban: SZAPPAŃS  
ISTVÁN ügyvéd, volt országgyűlési képviselő s a  
képviselet volt korelnöke, m. kir. udvari taná-  
cos, a kecskeméti ref. egyház tiszteletbeli főgond-  
noka és a kecskeméti függetlenségi és 48-as párt  
megalapítója s volt elnöke stb. stb. 100 éves ko-  
rában, Kecskeméten. — KATIS ANTAL, a Magyar-  
országi Munkások Rókkant- és Nyugdíjgyűjtőjének  
érdekekben gazdag igazgatója, 70 éves korában,  
Budapest. — KEMÉNY ISTVÁN, királyi tanácsos,  
a középponti állampénztár nyug. osztályfőnöke,  
84 éves korában, Budapest. — SIMRÓ ISTVÁN,  
nyug. tanító, 83 éves korában, Békéscsabán. —  
PÉTERFY ZSIGMOND, a szamosvölgyi vasút nyug.  
igazgatója, 75 éves korában, Kolozsvárott. —  
IDŐB. MÁDY LAJOS, upesti református lelkész, pestme-  
gyei nyug. esperes, a Ferencz József rend lovagja,  
megyei és városi képviselő, Újpest városának egyik

alapító polgára, 70 éves korában, Újpesten. —  
Péchyfalusi PÉCHY EMMÓ földművelő, 65 éves  
korában, Bécsújfalun. — HEDRICH PÁL, minisz-  
teri tanácsos, löseki pénzügyigazgató, 63 éves ko-  
rában. — EISENHUT KÁROLY, honvédelmi minisz-  
tériumi nyug. segédhivatali igazgató, 62 éves ko-  
rában, Budapest. — BENKŐ MÁRTON, a Pesti  
Magyar Kereskedelmi Bank aligazgatója, Buda-  
pesten. — ÁBRAHÁM JÁNOS, adóhivatali főpénztáros,  
57 éves korában, Lippán. — Ifjabb dr. SZÉKELY  
BEZSÓ, budapesti ügyvéd, Pest vármegye tiszte-  
letbeli ügyésze, 47 éves korában, Budapest. —  
Dr. GULOVITS ELEK, százados-hapbíró, 38 éves  
korában, Budapest. — FLEGLER ISTVÁN, sze-  
gedi tanár, tartalékos zászlós, 29 éves korában,  
Budapest.

Özv. WEINER KÁROLYNÉ, szül. Löwy Zsófia  
84 éves korában, Budapest. — Özv. KAZK IS-  
TÁNNÉ, szül. Raák Fanny 80 éves korában, Nagy-  
váradon. — Özv. HEDRICH JÁNOSNÉ, szül. Matza-  
lik Amália, 75 éves korában, Budapest. — Özv.  
BELÁNYI FERENCZÉ, szül. Brudermann Gizella,  
66 éves korában, Modoron. — Özv. lazi és ber-  
niczei GHILLÁNY JÓZSEFNÉ, szül. Beór Mária,  
64 éves korában, Budapest. — Binó Imráné,  
szül. Groch Teréz, 47 éves korában, Nyitrán. —  
Szóke Lőrinczné, szül. Ács Eszti 41 éves ko-  
rában, Pozsonyban. — Dr. URMÉNYI BERNÁTNÉ,  
szül. Kaas Mária báróné, néhai Kaas Ivor báró  
leánya, 30 éves korában, Nagyváradon. — Özv.  
dr. VÉRTESY DEZSŐNÉ, szül. Okolicsányi Mariska,  
31 éves korában, Budapest. — Sebő Erzsike,  
Sebő Vilmos 16 éves leánykaja, Budapest.

**Előfizetési föltételeink:**

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 10 korona  
félre 20 korona, egész évre 40 korona.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadóhiva-  
talába, Budapest, Egyetem-utca 4. szám kül-  
dendők.

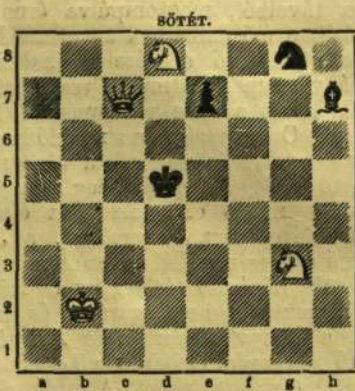
**Szerkesztői üzenetek.**

Szeretnénk úr lenni. Sajnálatunkra most se mondhatunk  
jobbát: versei nem emelkednek felül a közép-  
súlyú mértékén.  
Egy sugár. Nem tud olyat mondani, a mi az olvasót  
is érdekelhetné; a mit elmond, az azébe juthat — jut  
is — akárcsak.

Új esztendő. Van benne némi lendület, de csak az  
elején, a mint tovább jut, hamar ellankad.  
Magyarok dala Olaszországban. Sejt valamit az olasz  
földön járó magyar katona hangulatából, de a kifejezés-  
ben nagyon erőlen.

**SAKKJÁTÉK.**

3085. sz. feladvány Schatke R.-től, Lodzban.



Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad

**KEPTALÁNY.**



A «Vasárnapi Ujság» 49-ik számában megjelent  
képtalány megfejtése: *Jádekszered volt szívem, Hová  
nem hordozád! Nyilként rohanna vitted a nagy ri-  
lagon át.*

Feloldó szerkesztő: **HOITSY PÁL.**

Szerkesztői iroda: Budapest, IV., Vármegye-utca 11.  
Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.



**Hajnövesztő,** amilyen még  
nem létezett.  
Rövid idő alatt dus haját növeszt és meg-  
akadályozza a hajhullást, megőrzi a korai  
széplését, egy hónap alatt fényes ered-  
mény. Ára 8 és 14 kor. **BOTAR REGINA**  
Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. A nő-  
nek díszre a szép haj, azért azt ápolni kell.

ALAPITVA 1914.

**Gyászesetben** **Hallenberger Vilmos**  
ruhák soron kívül kelmeftés, vegytisztító és  
festetnek feketére. **Nagyvárad. Postafiók.**  
Postai megbízások gyorsan és pontosan eszközöltenek.

**Fiatalos, üde arcbőrt**

varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít minden teletthibát, ugymint  
mitesszer, pattanás, sárgafolt, ránc, orrvörösség, lilacsos, hervadt,  
petyhüdt bőrt. A Dr. Kaysring-féle szépség-szer. A kúra egyszerű,  
otthon végezhető, minden feltűnés nélkül. Befejzése után az arc-  
bőr ragyogó szépségben, gyermeki üdőségben és tisztaságban pom-  
pázik. 1 üveg 15— K. Díszkísérlet utánvét. — Gyár:  
**HIVARTON & Co.** — Székhelyi hely: **GROSSANTAL**  
Budapest, VIII., József-körút 23. (Félelet 1.)

**ÓRÁK**

kiváló, pontosan szabályozva 10 évi jóállás mellett.  
**ÉKSZEREK**  
dívtos és izlées kivitelben  
**EVŐESZKÖZÖK**  
ezüst és alpaccesztívből  
**EZÜSTNEMŰEK**  
és  
**DISZTÁRGYAK**  
szigoruan szabott jutányos árakon kés-  
pézt és előnyös részletfizetési föl-  
tételék mellett beszereshetők  
**BRAUSWETTER JÁNOS**  
CHRONOMETER és MŰÓRÁSNÁL  
Alapítványt Számos ki-  
1847-ben. **SZEGED.** tüstető.  
Több ezer -lameró levél. Legújabb  
díszes nagy képes árjegyzék  
ingyen és bérmentve.

**Exhumálásokat**

az összes európai hős temetőkből, vala-  
mint a szükséges okmányok beszerzését  
szolid árban, anyagi kezesesség mellett  
eszközlünk  
**Szende és Szabó ezelt Gebauer Károly r.t.**  
exhumációs vállalata, Budapest, Károly király-út 4.  
Elsőrendű szakintézet. — Telefon 51—02.

**MATTONI-FEL-  
GISSHÜBLER**  
természetes  
égyvényes  
SAVANYÚVIZ

**EL VELE!** ♦♦♦♦♦  
A létszám  
rövidítése  
eltűnik. —  
Járás ru-  
ganyos és  
könnyű.  
Mindenféle  
cipőn hori-  
ható. Ingy.  
ismeretési  
küldw. 114  
A. Volk, Wien, III. Hauptstr. 139.  
Rendelésnél  
sziveskedjék  
lapunkra hivatkozni!

**Csillárok**

legmodernebb kivitelben, óriási választékban,  
készpézt vagy törlesztéses kölcsöndij ellené-  
ben. — **Gáztűtkályhák, gázzradiátorok.**

**Országos Hangjegykölcsönző Intézet**

Budapest, IV. ker., Sütő-utca 2. szám, félemelet. (Deák-tér mellett.)  
Hangjegykölcsönzőnk felöleli a komoly és könnyebb zene-  
fajokat, melyek az ujdonságokkal folyton kiegészítetnek.  
Előfizetés: 3 óra 15— K, 6 óra 28— K, 12 óra 52— K.  
Az előfizetés beérkezéssel megküldjük kimerítő jegyzékünket.  
Bíztosíték 10 K, mely az előfizetés megszűnésékor visszaadatik.  
Folyton Ujdonságok. **Országos Hangjegykölcsönző Intézet**  
Budapest, IV., Sütő-utca 2. szám. (Deák-tér mellett.)



fogékonyá teszi bőrét a szépség  
iránt,

**Diana puderrel**

befejezi a szépség ápolását.  
Próbadoboz vagy tégely ára — 1.— korona  
Nagy doboz — 2.50  
**Mindenütt kapható.**

**Húsz éves  
Magyar Könyvtár!**

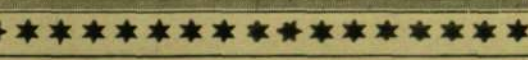
1897 óta indult meg Magyarország leg-  
népszerűbb füzetes vállalata, a **Magyar  
Könyvtár.** Huszadik évfolyama befejez-  
ését most azzal ünnepli meg, hogy közre-  
bozdította az újabb magyar szépirodalom  
egyik legbecesebb remekművét  
**Molnár Ferencz**

**A Pál-utcai fiúk**

csalím régenyét (ára 1 K 20 f.), melyet a  
szokottnál jóval díszesebb képes borítékban  
adott a magyar közönség kezébe, meghá-  
lálni azt a szeretőt, melylyel az a vállala-  
tot megindulása évétől fogva kitüntette.  
**A Magyar Könyvtár**  
az új, huszonegyedik évfolyamban is az  
szerkeszti, a ki az első évben:

**Radó Antal,**  
a kinek kiváló izlése és lelkiismeretes gon-  
dosága stényezője volt a gyűjtemény óriási  
sikerének. — **A Magyar Könyvtár**  
Magyarország legolcsóbb gyűjteményes  
vállalata; egy-egy szám 40 fillér. Teljes  
lajstromot az eddigi mintegy 900 számról  
ingyen küldi meg bármely könyvkereske-  
dés, vagy a kiadóhivatal:

**Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)**  
részvénytársaság  
Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz.



**Viszketegséget, sömört, rüht,**

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle  
eredeti «Korona» zsír. Nem piszkít, teljesen  
szagtalan. Próbátégely 2.30 K, kis tégely 4 K,  
családi tégely 11 K. — Budapesti főraktár:  
Török gyógyszerüzletben, VI., Király-utca 12.  
Vidékre megrendelési cím:  
**Dr. FLESCHE E., «Korona» gyógyszerüzlet, Győr.**

**Gyermekeknek**

legbiztosabb szor váltó-  
lás, hiedegelés és szá-  
márkóhógs ellen a ma-  
gyar orvosok által 40  
szannyal jutalmazott  
**Rozsnyay világhírű  
Chinin-  
czukorkája  
és  
Chinin-  
csokoládéja**

Nem keserű és így gyer-  
mekok szívesen veszik.  
Miként nagy ésem-  
mel kitüntetve és törvé-  
nyesen védve. A valódi  
készítmény osmagoló-  
papiroson Rozsnyay M.  
névalálása látható. 1  
dób ára 12 fill. 35 dób  
egy dobozban 9 korona.

Kapható minden gyógyszer-  
üzletben. — Készíti a felfaltató:  
**Rozsnyay Mátyas gyógyszer.**  
Aradon, Szabadság-tér 8. szám.

**Jövő természetét,  
saját vagytonát,  
a nemzeti vagyont  
óvják meg és gyarapítja, ha a  
mezei egerek és patkányok**

irtására már most beszerzi a szavatolt és sok-  
szorosan kipróbált  
orvos-vegyszeri uton előállított bakteriumos

**UNIO**

egér- vagy patkányirtószert!  
Nem mérge. Emberre, háziállatra nem ártalmas.

**Gyártja: BECK JENŐ,**  
ezelőtt HERCZEG ÉS GEIGER vegyszeri gyár  
mezőgazdasági vegyszeri laboratoriuma Budapest.

Alapítva 1902.  
Egy egész üveg 75.— K. — Fél üveg 38.50 K.  
Nagy üveg 14.— K. — Próbá üveg 5 adag 11.— K.  
Bérmentes szállítás vasuton és postán. Utánvétell.

kaphatók. **„AUERFÉNY“**  
**BUDAPEST**  
VI., Vilmos császár-út 3.

**A kik szeretik gyermekeiket,  
fizessenek elő a  
JÓ PAJTÁS  
képes gyermeklapra.**

Alapította: **SEBŐK ZSIGMOND** Szerkesztő: **BENEDEK ELEK**

**Előfizetési ára:  
negyedévenként 4 korona**

**A Jó Pajtás** érdekes, mert elbeszéléseit, re-  
gényeit, meséit, verseit a legjobb magyar írók  
írják. Tartalma gazdag, mert minden számá-  
ban megvan minden, amit a gyermek olvasni  
szeret. Szép képeit jeles magyar művészek  
rajzolják. Minden héten új és egyre kedvesebb  
tartalommal jelenik meg.

Előfizetéseket elfogad és  
mutatványszámot küld  
a „JÓ PAJTÁS“  
kiadóhivatala  
Budapest, IV.,  
Egyetem-utca 4. sz.

**Gáztűzhelyek**

**A kövér nő élete  
kinlódás!**  
Kigunyolják, kikacsogják, örökös tréfa  
tárgya! Minden ember utánfordul, nem  
tud eltűzödni, vendégülében, kávéházban  
két széklet kínálak neki. Egyszerű élet  
módját nem zavaró kúra segítségével igen  
rövid időn belül karcsu lesz a legkövé-  
rebb nő vagy férfi. Csak 1 doboz Maigrir használjon és megke-  
rül a való doboz **MAIGRIR** ára K 6.—. Készíti Palmier G. m. b. H. Berlin.  
Főraktár: Török József gyógyszerüzlet, Budapest, Király-utca 12.

## Új szépirodalmi könyvek

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD

### ENYÉM VAGY!

REGÉNY

Ára 6 korona

A «Tüzpróba» kitűnő szerzőjének új regénye, a melynek érdekfeszítő, fordulatossága cselekménye a magyar előkelő világ körében, nagyrészt főrangú magyar huszártisztek között játszódik le.

FELNER-DÉNES PÁL

### AZ ÁRNYÉKEMBER

FANTASZTIKUS REGÉNY

Ára 6 kor. 60 fillér

Olyan ez a fantasztikus regény mint egy opium-álom: eleinte szeliden ringat, majd örvénylő érzések, vad szenvedély és tomboló gondolatvihar misztikus szimfóniája...

KISS JENŐ SÁNDOR

### A GÉP

NOVELLÁK

Ára 4 kor. 80 fillér

Tizennyolc novella van ebben a könyvben, jól megkomponált, érdekes történetek, melyek kiválóan úgy meséik változatosságával, mint alakjaik erőteljes rajzával a mai magyar novellaírás átlagából.

HAVAS ALISZ

### SZENT BORRÁLA KÉPE

REGÉNY

Ára 6 korona

Egy fiatal író első könyve. Kitűnően elbeszél, érdekes történet, melynek folyamán finoman megrajzolt, élettelen alakokat mutat be a mai kornak a levegőjéből.

## FŐVÁROSI SZÍNHÁZAK MŰSORA

356—359. szám.

EDWARD SHELDON

### RÓMÁNCZ

Színháték 3 felvonásban, előjátékkal és utójátékkal

Fordította HELTAI JENŐ

Ára 1 korona 60 fillér

Kaphatók minden könyvkereskedésben.



2. SZÁM. 1918. (65. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ  
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JANUÁR HÓ 13.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.  
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.Egyes szám  
ára 80 fillér.Előfizetési jeltételek:  
Égészévre — 40. korona.  
Félévre — 20. korona.  
Negyedévre — 10. korona.Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-  
határozott viteldij is csatolandó.

OROSZOK KARÁCSONYA BUDAPESTEN.

OROSZ ÉS SZERB HADIFOGLYOK A TABÁNI SZERB TEMPLOMBÓL KIJÖVET AZ OROSZ KARÁCSONY ELSŐ NAPJÁN.